

ETN K02 - Etnologi med kulturanalytisk inriktning, kandidatkurs

Institutionen för kulturvetenskaper

Lunds Universitet

Runt det låsta

En studie om hur boende i Södra Sofielund/Seved, Malmö,
orienterar sej i närområdet och uppfattar gränser.

Av: Anna Klara Åhrén

Handledare: Jonas Bornsäter

Examinator: Jon Thor Petursson

HT 2021

Abstract

Denna studie undersöker hur boende i området Södra Sofielund/Seved beträder bostadsområdet från sina hem. Materialet utgörs i huvudsak av fyra walkalong-intervjuer samt intervjupersonernas egna inringningar av området. Genom en queer fenomenologisk analys synliggörs förutsättningar hos intervjupersonerna för hur området uppfattas och förhållningssätt som uppstår. Studien har även undersökts hur territorium uppfattas och skapas i området genom Deleuze och Guattaris teorier. Studien synliggör hur boendesegregationens riktning fortlöper där uppstakade mönster följs i hur intervjupersonerna orienterar sig i de olika delarna av bostadsområdet och de gemenskaper som skapas. Det framkommer även en dynamik kring de gränser som uppfattas i området och hur olika hinder och möjligheter kan kringgås och användas av de olika intervjupersonerna.

Nyckelord: Orientering, territorialisering, gränser, segregation, Södra Sofielund/Seved

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
Syfte och frågeställning	4
Metod och material	4
Tidigare forskning	7
Teoretiska perspektiv	9
Queer fenomenologi	9
Tusen plåtår	11
ORIENTERING	13
Kapitel 1 - Det var en gång...	14
Kapitel 2 - Var är vi?	16
Kapitel 3 - Våra hem	21
Kapitel 4 - Vår väg	26
Kapitel 5 - Vägar korsas	36
SAMMANFATTANDE DISKUSSION	38
Referenslista	41

INLEDNING

”...det känns som ett litet samhälle, tittar man där så är det Malmö och vi är i Seved. Så känns det. Ja.” (Annika)

Det är de sista orden Annika vill tillägga i en walkabout-intervju som genomfördes i hennes men också mitt bostadsområde. Det ligger i stadsdelen Södra innerstaden i Malmö och benämns Seved, Sevedsplan, Sofielund eller Södra Sofielund. Kärt barn har många namn, eller? Jag flyttade själv in i bostadsområdet 2008 som även då hade dåligt rykte. Redan på min inflyttningsfest kom våldet krypande bokstavligen runt knuten, en man blev skjuten på en tvärgata och i sin flykt över min gata blev han också påkörd av en bil. Problemartikulationen då som nu var trångboddhet, låga inkomster, bostadssegregation och bristande integration. Området var inte helt främmande för mej innan jag fick min första lägenhet. Genom ett konstprojekt hade jag lärt känna främst barn och unga. Kombinationen av blandad arkitektur gjorde att det kändes som en småstad i storstan. Jag blev kvar och flyttade så småningom från min första lägenhet i det sydöstra hörnet av området till den lägenhet jag bor i nu som ligger centralt i bostadsområdet Södra Sofielund, men som jag skulle kalla den nordvästra delen av Seved även om den uppdelningen varierar. Norr över går ett stråk av villor blandade med enstaka flerfamiljshus. Många hus är från slutet av 1800-talet och gatorna känns mer som gränder. Där Idungsgatan bryts upp med Bragegatan finns en anslagstavla med bokstäver i smide högst upp som säger ”Gamla Sofielunds Byalag” och påminner om en tid när det var åkrar och fält som omgav villorna som då bildade en by eller förstad utanför Malmö. För mej är villaområdet en idyllisk passage på vägen mot centrum av Malmö, numera är det i den riktningen mina vardagsbestyr sätter mej i rörelse åt. Jag vänds allt mer bort från det område som pekats ut som ”problematiskt”. I den riktningen från min innergård som löper mot stadens centrum finns även en järngrind med lås uppsatt som stänger av och kontrollerar flödet av människor. Bakom den låste grinden finns en målning som för mej framstår som ironisk. Den säger ”Välkommen till Seved”. Vid alla nya kontakter behöver denna grind nämnas då det är oklart hur annars en ska kunna komma till min port. För mej känns det som en påminnelse om vilken plats jag befinner mej på. Men vad gör denna grind med mej? Stänger den in, stänger den ut, skapar den trygghet eller varse gör otrygghet? Jag har ett lås till min lägenhet som jag ivrigt använder så fort jag passerar ytterdörren så varför göra en sån poäng av den där porten?

Denna studie utgår från det fältarbete jag genomfört i området med en del autoetnografi och observation men med tyngdpunkt på fyra intervjuer genomförda med boenden i området. Fokus har legat på mentala och materiella gränser och hur de navigerar i området och förhåller sej till dessa.

Syfte

Denna studies syfte är att undersöka hur boende på Södra Sofielund/Seved i Malmö orienterar sej – från sina hem och runt om i sitt bostadsområde. Studien tar fasta på hur gränser av materiell och mental karaktär uppfattas och skapas. Genom att undersöka rörelsemönster, känslor och upplevelser visar studien vilka former av territorialisering som är aktiverade, och hur dessa reproduceras och/eller bryts. Genom en kvalitativ fallstudie har boende i villa och flerfamiljshus intervjuats och fått leda en promenad i anslutning till sina hem.

De frågeställningar som studien har utgår ifrån är:

1. Vilka förutsättningar blir synliga i hur boende beträder gränsen mellan hem och bostadsområdet?
2. På vilket sätt territorialiseras bostadsområdet?
3. Vilka känslor och praktiker skapas runt de olika uppfattade gränserna?
4. Uppstår några gemenskaper eller knytpunkter i bostadsområdet och hur påverkas de av riktningar och gränser som framträder?

Metod och material

Studiens empiriska material utgår från fyra intervjuer. Genom intervju kan en nå människors inre världarna som tankar, funderingar, värderingar och normer (Fägerborg, 2011:96). Intervjuerna har genomförts semi-strukturerat och varit utformade för att sätta igång ett samtal. Med semi-strukturerat menas att samma typ av frågor kommer ställas till de olika informanterna men med flexibilitet att fördjupa sej i samtalet i den riktning intervjupersonen tar. Dock ämnar min studie att undersöka även den yttre världen med ambitionen att titta på praktiker och orientering som lättast undersöks med observation (Fägerborg, 2011:96). I Signe Bremers (2011:198f) text *Med kroppen in i berättarrummet* problematiserar Bremer uppdelningen av intervju och observation genom att poängtera hur kroppar hamnar i samma rum och dröjer sej kvar och att metoderna på så sätt kan ses som överlappande.

I Elisabeth Högdahls (2003) avhandling *Göra gata. Om gränser och kryphål på Möllevången och i Kapstaden* används metoden walkabout-intervju, den ger möjligheten att följa intervjupersonerna i de rum som studien berör som även är en vedertagen fältteknik inom etnologi (Fägerborg, 2011:91). Denna teknik har använts i min studie för att undersöka hur rum beträds av informanterna och hur de navigerar genom att ta en promenad med informanterna från deras hem ut i närmiljön. Därmed har intervjuerna en överlappande karaktär och tangerar observation i dess genomförande. För en

intervjuperson undantogs detta element i intervjun. Den genomfördes utomhus men utan en promenad. Det påverkade framförallt svaren om hemmet för intervjupersonen som inte blev lika fördjupande som för de övriga. Även en karta har använts under intervjuerna för att överblicka och samtala om bostadsområdet. På kartan fick de rita ut hur de namnger bostadsområdet och vilka gränser som är knutna till det namnet. De visade även vilka delar de vistas i och de riktningar de tar i vardagen. Kartan var en utskrift från Google Maps med gatunamn men utan namn på bostadsområdet. Deras inringningar av platser redovisas grafiskt i analysdelen som utgår från Google Maps satellitfunktion för att ge bättre bild av områdets utseende. Jag har valt att använda namnet Södra Sofielund/Seved i min text då till exempel Google Maps ringar in samma område med dessa namn men som inte utesluter för läsaren att definiera det på annat sätt. Benämningen jag använder på Södra Sofielund/Seved är genomgående bostadsområde eller förkortat område, då det är fokus för studien, de boende. Dock bör det påpekas att stadsdel skulle kunna användas med sitt centrala läge och att det finns industrifastigheter med olika verksamheter i samma område.

Urvalet för intervjuerna har varit att de är bosatta i Södra Sofielund/Seved. Hänsyn har tagits för att få en spridning i ålder, kön, etniskt ursprung och tid de bott i området. Det finns både hyres- och bostadsrätter i området men av de intervjuade som bor i lägenhet har samtliga förstahandskontrakt i hyresrätter. Namn i undersökningen är pseudonymer som intervjupersonerna själva fått välja. Två av intervjupersonerna är spontanrekryterade, en är rekommenderad genom mitt egna kontaktnät och en är bekant till mej.

Presentation av intervjupersoner:

- Alexandra är i 25-års åldern och bor i lägenhet med sin mamma och syster sedan fem år tillbaka. De kom till Sverige för nio år sedan och bodde de första åren i andrahand på korta kontrakt.
- Annika, runt 60 år, bor i lägenhet med sin sambo. Just genomgått skuldsanering och fått förstahandskontrakt på ny lägenhet men bott i området i andra hand tidigare.
- Hade som är runt 30 år är född och uppväxt i bostadsområdet och bor i en lägenhet med sin mamma. Han har varit involverad i droghandel i området.
- Micke i 40-års åldern och bor i villa. Har två barn varannan vecka och flyttade in där för 10 år sedan när han bildade familj.

Transkriberingen av intervjuerna är gjord ordagrant i talspråk. Det förekommer citat med delar som är i dialog med mej, dessa är markerade genom talstreck. Området är förhållandevis litet på bara 26

hektar och av den anledningen är jag i mina beskrivningar något svävande i gatunamn, samma gäller de grafiska inringningarna, för att inte härleda till intervjupersonernas hem och hålla dem anonyma. Jag vill även nämna att många har avböjt medverkan i denna studie. Området omtalades mycket i media även på nationell nivå under en period i början 2010-talet som kan vara anledningen till detta. Hur personer förhåller sej till områdets dåliga rykte tror jag ser väldigt olika ut beroende på exempelvis erfarenheter, positioner och personlighet. Utan att veta hur den enskilda informanten förhåller sej till detta tror jag ändå att min egna position som boende i området kan vara en tillgång i denna undersökning. Intervjuer är en social situation där förväntningar och maktförhållanden påverkar (Tjora, 2012:91). Det förhållandet behöver tas i akt vid analysen samt vilka motiv intervjupersonerna har till att medverka i studien (Tjora, 2012:119).

I egenskap av att jag själv är boende i området har egna observationer vävts in i autoetnografisk text. Denna erbjuder två dimensioner, forskarens och den boendes, som kan ses som motstridiga positioner men skulle även kunna vara kompletterande. Autoetnografi är en genre där studieobjektet är den egna forskaren som tillhörande en studiegrupp eller som enskilt objekt (Palmgren, 2011:175). Min studie ämnar inte att ta den genren som utgångspunkt men en liten del av fältarbetet har den karaktären samt när de intervjuade bjuder in mej i samtalet finns det närvarande och delar av min erfarenhet vävs även in i analysen i uppsatsen. Palmgren (2011:177) menar att genrens stryka är att forskaren som ägnar sej åt autoetnografi kan få syn och känna igen mönster om den har liknande erfarenheter som forskningsobjekten som eventuellt skulle gå en annan forskare förbi. Däremot är det inget som per se gör att detta angreppssätt leder till mer kunskap och insikt då många inte förstår sej på sej själva (Bremer, 2011:202). Med det sagt kan ändå en förförståelse på området underlätta kontakt och kunskapsinhämtning i mitt fall.

Donna Haraway (1988:587) myntade begreppet situerad kunskap som en kritik mot den tidens vetenskaps anspråk på objektivitet: "Situated knowledges are about communities, not about isolated individuals. The only way to find a larger vision is to be somewhere in particular". Haraway menar att positioneringen är en nyckelpraktik för att organisera ens vy och genom att få syn på den positionen som forskare innehar även skapa sej medvetenhet om vilken kunskap som genereras och för vad den kan tänkas bli giltig. Detta kan även innebära att erbjuda läsaren transparens. Det är med denna bakgrund som jag i fältarbetet genom observationen även vill få syn på mej själv i roll som forskare och boende i området.

Min blick på bostadsområdet framträder främst i den klasskillnad som jag uppfattar mellan villaägare och de som bor i lägenheter, oavsett om det varit hyresrätter eller bostadsrätter då priserna på dessa har varit väldigt låga även om det verkar som de stigit de senare åren. Att jag

skulle kunna bo i villa har inte varit möjligt med den riktning jag tagit i livet med lågavlönat, självorganiserade kultur- och aktivistprojekt men något jag gärna hade önskat. Det finns därmed en viss avund gentemot de kvarteren som jag behöver vara observant på i min analys och beskrivning av dessa. I denna klassgräns finns även en rassegregation inbyggd, där min position i den heterogena delen av området ger mej en ”god” vit antirasistisk identitet (Ahmed, 2011:117). Att jag bott här har inte sällan ifrågasatts, särskilt när jag fick barn, som då kan utmytna i ett starkt försvar av området och ibland använts för att skapa en tuff självbild. Dock har det påverkat mej. Mitt barn går på en friskola nära området som blivit en slags balans för att skapa mej som ”ansvarstagande” förälder. I sökandet efter intervjupersoner blev det även tydligt att mitt nätverk i huvudsak är vita eller/och med medelklassbakgrund som jag själv om jag inte frågade grannar. Det gjorde jag aldrig då det kändes som att det skulle kunna påverka svaren i större utsträckning då vi delar gemensamma bostadsutrymmen. Detta synliggjorde vilket begränsat skikt jag rör mej i. Där, i en skarp läsning, blir min omgivande miljö en utflykt i det ”osvenska” när jag till exempel handlar i den större mataffär Özen Allfrukt och jag kan blomma ut som världsvan individ. Det är med denna bakgrund som författare min blick är formad och kunskap situerad (Haraway, 1988:581).

Tidigare forskning

Stadsetnologin har blivit ett stort fält och där forskning av stadsdelar med någon form av stigma har sin egen genre. Den återfinns även med olika stadsdelar i Malmö som forskningsobjekt i bland annat Per-Markuu Ristilammis (1993) avhandling *Rosengård och den svarta poesin - En studie av modern annorlundahet* och Göra gata – *Om gränser och kryphål på Möllevången och i Kapstaden* av Elisabeth Högdahl (2003).

Ristilammis avhandling visar hur Rosengård konstrueras genom att vara en spegel i sin annorlundahet gentemot samhället i övrigt och den roll arkitekturen tar som delskapare av stadsdelen som uppfattas som misslyckad (Ristilammis, 1993:13). Just områdets *annorlundahet* är intressant för min studie och hur den skiljer sej arkitektoniskt från Rosengård men i mångt och mycket har samma rykte (Ristilammis, 1993:151ff). Det kapitel som beskriver utbyggnaden av Malmö under efterkrigstiden har även varit intressant för att se ur vilken kontext som bostadsområden växte fram (Ristilammis, 1993:50ff).

Högdahl gör en multi-sited studie som Högdahl själv kallar fokusförskjutning för att visa komplexitet och öppna för frågor och infallsvinklar kring de två städerna Malmö och Kapstaden.

Med nedslag i tre områden undersöker Högdahl hur människorna bebor platserna och den dynamiska och ibland motsägelsefulla process som framträder i staden (Högdahl, 2003:42f). Högdahl tar sej an platsen genom filosofen och samhällsvetaren Michel de Certeaus (1984) två aspekter av stadsrummet som *place* och *space*. Begreppet *place* är den materiella ordningen av rummet och *space* är det abstrakta, föränderliga som skapas genom minnen, erfarenheter och görandet som Högdahl menar skapar olika *tankerum*. Dessa begrepp har tolkats på andra sätt av olika teoretiker men används i avhandlingen utifrån att undersöka den dynamiska processen mellan dessa två. (Högdahl, 2003:33ff).

En annan intressant studie är Michelle Göransson's *Materialiserade sexualiteter. Om hur normer framträder, förhandlas och ges hållbarhet* (2012) som delvis visar hur stadsrum omsluter vissa kroppar men stöter bort andra och bär normer. Här vill Göransson luckra upp delningen av kroppar och rum och pratar om *kroppsrums*. ”Gränsupplösningen sker – där kroppar förtingligas och ting görs till kroppsdelar, där rum förstås som utsträckta kroppar och där rum betraktas som materialiserade i kroppar” (Göransson, 2017:358). Denna studie bygger även på teorier som jag ämnar använda; queer fenomenologi och delar av Deleuze och Gutteri (2015) idéer om spatialitet.

Stadsplanering och urbana studier är andra forskningsfält som är relevanta för förståelsen av staden och stadsrum. Rapporten *Stadens skavsår - Inhägnade flerbostadshus i den polariserade staden* (2013) ger författaren Mikaela Herbert en lägesrapport om den tilltagande trenden av att skilja av områden och flerbostadshus med staket eller liknande inhägnader i just Malmö. Den ger en bakgrund till samhällsutvecklingen som förklarar hur staden tenderar att indelas i säkra och osäkra zoner genom inhägnader (Herbert, 2013:8). Herbert (2013:22f) menar att denna utveckling kan förklaras genom att resursstarka grupper kan få tillgång till eftertraktade värden som trygghet som samtidigt andra exkluderas ifrån. Segregationen framträder tydligast i skiljelinjen av socioekonomi och etnicitet (Herbert, 2013:14). Rapporten är gjord tvärvetenskapligt och skrevs som del av ett större forskningsprojekt vid institutionen för Urbana studier vid Malmö Universitet.

Även professorn i arkitektur Karin Grundströms artikel *Polarisering i staden leder till nya planeringsfrågor* (2017) och professor i socialt arbete Tapio Salonen rapport *Befolkningsrörelser, försörjningsvillkor och bostadssegregation: en sociodynamisk analys av Malmö* (2012) har tjänat som för att beskriva utvecklingen i Malmö. Gruppuppsatsen *Sofielund: från Svinarysland till mångkulturell stadsdel* (Dahlberg et al., 2006) gjord vid Malmö Högskola har varit en källa för att teckna en historisk bakgrund till bostadsområdet.

Teoretiska perspektiv

För min studie om boendes orientering runt sin bostad i området Södra Sofielund/Seved i Malmö kommer jag att använda ett teoretiskt ramverk med utgångspunkt ur den feministiska teoretikern Sara Ahmeds *Queer fenomenologi* (2006) som handlar om just *orientering*. Den teorin kommer kombineras med filosofen Gilles Deleuze och psykoanalytikern Félix Guattaris teorier om spatialitet/rumslighet och territorialitet från *Tusen platåer* (2015). Genom att kombinera dessa två teoribildningar vill jag synliggöra fler aspekter av den plats jag undersöker än vad som varit möjligt med enbart en av dessa. Genom den queer fenomenologiska teorin Ahmed skapat finns begrepp för att synliggöra den struktur som omger och formar intervjupersonerna och hur de beträder området. Den posthumanistiska teorin Deleuze och Guattari erbjuder ger förståelse för rummets olika aspekter och handlingar knutna till territorialisering.

Queer fenomenologi

Centralt i Queer fenomenologin är begreppet *orientering*. Principen för orientering är ett subjekt som innehar en *position*, från denna skapas en *riktning* mot något, ett objekt, som sker i en *rumslighet*, *space*. Det är relationen mellan kropp och rum som gör riktning möjlig och som drar upp *linjer* (Ahmed, 2006:5ff). Den givna positionen ställer frågan om *ankomst*, hur kommer det sej att subjektet eller för den delen objektet är given en viss *position*? Ahmed formulerar det som att det krävs arbete för att ett objekt ska *anlända*, det tar tid och det ska formas. Detta har gjorts genom historien som även tillskriver objekt en värdering (Ahmed, 2006:37ff). Detta skapas i repetition som drar upp linjer genom att ständigt loopas som leder kroppar i specifika riktningar (Ahmed, 2006:58). Uppmärksamhet som riktas mot något möjliggörs genom den ekonomi som objektet till skaffat sej. Den har råd att inte se andra rum och objekt som till exempel köket där arbete utförs som möjliggör filosofens tid att sitta vid sitt skrivbord (Ahmed, 2006:31). Ahmed (2006:32) hänvisar till fenomenologen Edmund Husserls studerande av sitt arbetsrum, hans skrivbord, papper, penna och den vardag som tas för given genom att återupptäcka den i nuet: ”The object that we direct our attention toward reveal the direction we have taken in life. Other objects, and indeed spaces, are relegated to the background; they are only ever co-perceived.”

Genom objekt kan kroppar expandera och *dra ut sej* om det förhåller sej *rätt* till varandra men det kan bli *fel* och det är här det queera perspektivet kommer in (Ahmed, 2006:51). *Queer* är ett begrepp som synliggör exkluderingsprocesser för något som är annat, negativt eller obegripligt (Svensson, 2017:319). Ahmeds teori utgår från ordets Indo-europeiska etymologiska mening *kurvat*

med vars rumsliga association blir motsats till de *raka linjer* som Ahmed (2006:67) målar upp. *Fel* är hinder som kan bero på kroppar eller ändamål som inte *går ihop* eller hur *nära* ett objekt är till dess subjekt för att kunna skapa *handling* för att *sträcka ut* sej (Ahmed, 2006:51f). I största del utgår Ahmeds (2006:81ff) teori i att beskriva människan och kroppens utgångspunkt emot världen men det ingår även delar av hur ting och föremål har agens och riktning och hur dessa *arrangeras* eller *samlas*.

Horisont är ett begrepp för att förstå *orientering* och dess *riktning*. *Kroppslig horisont* som begrepp etablerades av båda fenomenologerna Edmund Husserl och Maurice Merleau-Ponty som *sedimenterade historier* som en form av vad kroppar tenderar att göra utifrån vad som är i *sikte*. Ahmed (2006:58) menar att repetitionerna, *loopar*, av handling för oss åt vissa riktningar, emot vissa objekt mer än andra, som inte enbart är fysiska objekt utan även objekt i form av tankar, känslor och bedömningar men även strävan och målsättningar. Den kroppsliga horisonten gör att vissa objekt kommer närmare och är *nåbara* och andra utom synhåll. Beroende på riktning, kurvad eller rak, får olika förgreningar objekt att framträda och mötas och andra förblir ur sikte (Ahmed, 2006:55f). Det som är känt *bekant*, familjar, blir en del av en linje, det blir så bekant att det även tas för givet och kan bli en del av kroppen när den sträcker ut sej (Ahmed, 2006:7). I bruk, om det fungerar, försvinner objektet helt ur sikte (Ahmed, 2006:51,82). Men ses ett objekt som obekant eller fel blir det *queer* och drar oss in i kärnan av Queer fenomenologin, följer det inte linjer, möts objekten inte på *rätt sätt* skapas en *desorientering* (Ahmed, 2006:61, 2006:91f).

Desorientering är en upplevelse att vara obekvämt men det erbjuder också en brytpunkt som möjliggör förändring och genom att ta in på en ny väg är det möjligt att se vad som hade gått förlorat om den hade följt den utstakade linjen (Ahmed, 2006:79ff). Kontakter med nya objekt formar orienteringen i vår omvärld som även potentiellt förändrar omgivningen runt dessa (Ahmed, 2006:94). Ahmed (2006:100ff) poängterar att den process att bryta upp från en linje, bli queer och att *reorientera* kräver mycket arbete och tid. Den kretsar runt det som ses som normativt i ett samhälle och behöver förhålla sej till det normativa. Att befinna sej *runt något* gör även att det queera blir föremål för det som Ahmed (2006:92) benämner som *upprättningsverktyg*, straightening devices. Detta kan vara hur normer speglas på det queera och tolkas eller beskrivs utifrån normens referensramar (Ahmed, 2006:96). Det kan även innebära att befinna sej i *närheten* av något och associeras med det normativa (Ahmed, 2006:128).

Med utgångspunkt ur det koloniala arvet och heteronormativitet visar Ahmed (2006:117) hur vissa kroppar kommer mer än andra falla i desorientering: "Acts of domestication are not private; they involve shaping of collective bodies, which allows some objects and not others to be within reach".

I den gemensamma riktningen skapas ett vi och av gemensam orientering formas utrymmet av kropparna som *bebor* det och lever i *utrymmet*, space (Ahmed, 2006:117f). Att *bebo*, inhabit, utrymmen eller hur utrymmen innesluter objektet är närvarande frågor i Ahmeds (2006:129) diskussion: "...how public space take shape through the habitual actions of bodies, such that the contours of space could be described as habitual. I turn to the concept of habits to theorize not so much how bodies acquire their shape, but how space acquire the shape of the bodies that 'inhabit' them. We could think about the 'habit' in the 'inhabit'. (Ahmed, 2006:129)

Tusen plåtår

Posthumanisterna Deleuzes och Guattaris verk *Tusen plåtår* (2015) inleds med en presentation av *rhizom* som är ett flexibelt och komplext rotsystem som återfinns bland svampar, potatis, ingefära och ogräs. Sammankoppling sker i ett rhizom varifrån som helst och mot vad som helst, inom sej och ut, det finns inga specifika punkter. Den innehåller även en *heterogenitet* och länkar samman olika arter till varandra (Deleuze & Guattari, 2015:22f). Genom att lyfta upp rhizomets egenskaper kritiserar Deleuze och Guattari antaganden som gjorts i vetenskapen som utgår från trädets logik. Ett primärt rotsystem, stam och förgreningar bygger på idéer om dikotomier, binärt tänkande och hierarkier (Deleuze & Guattari, 2015:20). Med detta som avstamp utvecklar de tankar om nomadisk kontra bofast organisering, där det nomadiska har en rhizom-typisk struktur och den bofasta en trädstruktur med logik som ett maktorgan (Deleuze & Guattari, 2015:533). Dessa båda ger Deleuze och Guattari en spatial form och presenterar teorin om *räfflade* och *släta rum* (Deleuze & Guattari, 2015:697). Dessa ska inte ses som två skilda rum utan de sammanvävs ständigt och existerar enbart genom att de sammanfaller. *Det räfflade rummet* utgår från konceptet av en väv. Den består av två parallella element som vävs samman där den ena är fast och den andra är rörlig och varpen bildar en ram. Det är ett *stängt* rum där rörelse enbart tillåts mellan dess horisontella ändar men kan tillåtas växa vertikalt:

"I slutändan visar ett sådant rum tydligt upp en rätsida och en avigsida; även när varpens och inslagets trådar är av exakt samma slag, samma antal och samma tjocklek, bildar vävnaden en avigsida genom att föra de knutna trådarna åt ett enda håll." (Deleuze & Guattari, 2015:698).

Detta menar Deleuze och Guattari (2015:698) utgör grunden för "konsten att regera människor och utöva statsapparten". *Det släta rummet* presenteras genom konceptet av en filt och kan ses som en anti-väv. Den utgörs av fibrer som valkas fram genom att rulla fiberblocken fram och tillbaka.

"Det är mikrofjäll som trasslas ihop. En sådan intrikationsansamling är aldrig 'homogen': den är dock slät, och motsätter sej vävens ram på punkt efter punkt (den är jure oändlig, öppen och obegränsad åt alla håll; den har

varken avig- eller rätsida och inte heller något centrum; den föreskriver varken något fast eller rörligt, utan distribuerar snarare en fortgående variation).” (Deleuze & Guattari, 2015:698f)

Dessa två distinkta rum har inverkan på varandra. Deleuze och Guattari (2015:697) menar att: ”... det släta rummet översätts och överförs ständigt till ett räfflat rum, och det räfflade rummet omvänds och omvandlas hela tiden till ett slätt rum.” Det är i denna process som Deleuze och Guattari aktiverar begrepp om territorialitet.

När räfflade rum övertar släta rum territorialiseras dessa och när räfflade rum omvandlas eller omvänds avterritorialiseras de. Denna del av teorin beskriver Deleuze och Guattari tydligt i exemplet av de strategiska spelen Schack och Go. Schack är ett räfflat rum där pjäserna är kodade efter hovet som bestämmer dess rörlighet med främre och bakre linjer. Spelet Go utgörs av små kulor eller skivor som är anonyma och utgörs av ett kollektiv utan specifika funktioner som istället uppträder gentemot det yttre, där en pjäs navigerar efter situationer för att ingå i en angränsning, ringa in eller splittrar:

”... i schack handlar det om att skapa ett stängt rum, alltså att gå från en punkt till en annan, att ockupera ett maximum av plats med ett minimum av pjäser. I Go handlar det om att skapa ett öppet rum, att hålla det, att behålla möjligheten att dyka upp på vilken som helst punkt: rörelsen löper inte längre från en punkt till en annan, utan blir evig, utan syfte eller mål, utan utgångspunkt eller ankomst.” (Deleuze & Guattari, 2015:525f)

Schacket kodar och avkodar rummet medans Go, likt rhizom, territorialiserar och avterritorialiserar sin fiende men även sej själv genom att flytta och uppstå i nya rum. Denna beskrivning har Deleuze och Guattari (2015:525f) gjort utifrån *stadsapparaten* som tillhör den bofasta organiseringen gentemot den nomadiska *krigsmaskinen*, ett institutionaliserat krig gentemot en nomadisk strategi. Ett exempel på *Krigsmaskin* är bildningen av gäng eller band, deras organisering blir aldrig lik *stadsapparaten* då även om det finns regler riskerar de ständigt att brytas upp eller omorganiseras (Deleuze & Guattari, 2015:532f). Dessa regler kan förstås utifrån *räffling av släta rum*.

Deleuze och Guattari (2015:468f) menar att territorium skapas av handling som påverkar miljön och rytmer. De menar att detta uppstår: ”...så snart miljökomponenterna blir dimensionella istället för riktade, expressiva istället för funktionella.” Det är det *expressiva*, uttrycken, som gör territoriet och inte tvärt om. Exempel på detta är fågelsång för att skapa revir, barnets nynnande för att skapa energi eller lugn, radio- eller TV-apparaten som ackompanjemang till vardagsbestyr men kan även uttryckas genom doft, färg eller siluetter som fungerar som markeringar (Deleuze & Guattari, 2015:463ff).

ORIENTERING

I detta avsnitt presenteras uppsatsen material och analys som fått namnet Orientering, runt vilket ämnet rör sej. Den är indelad i fem kapitel. Det första kapitlet "Det var en gång..." handlar om den historieskrivning som finns om bostadsområdet och tjänar som bakgrund och kontext till den plats som intervjupersonerna befinner sej på. I kapitel två "Var är vi?" beskrivs området av intervjupersonerna och vilket eller vilka namn som de applicerar på platsen. "Våra hem" är tredje kapitlet med fokus på hur det privata territoriet formas och som även ger en bakgrund till vilka intervjupersonerna är. Fjärde kapitlet "Vår väg" har ett större omfång och ringar in hur intervjupersonerna beträder området och navigerar genom det. Slutkapitlet "Vägar korsas" ringar in knypunkter som uppstår mellan de olika intervjupersonerna.

Tanken med detta upplägg är att skapa en röd tråd och en dykning ner i området och beträda det genom intervjupersonerna. Rubrikerna är förstärkta med pronomen "vi" och "vår" som enbart ska ses som ett berättargrepp. Analysen är till största del inbyggd allt eftersom materialet presenteras för att fånga upp olika aspekter när dessa framträder.

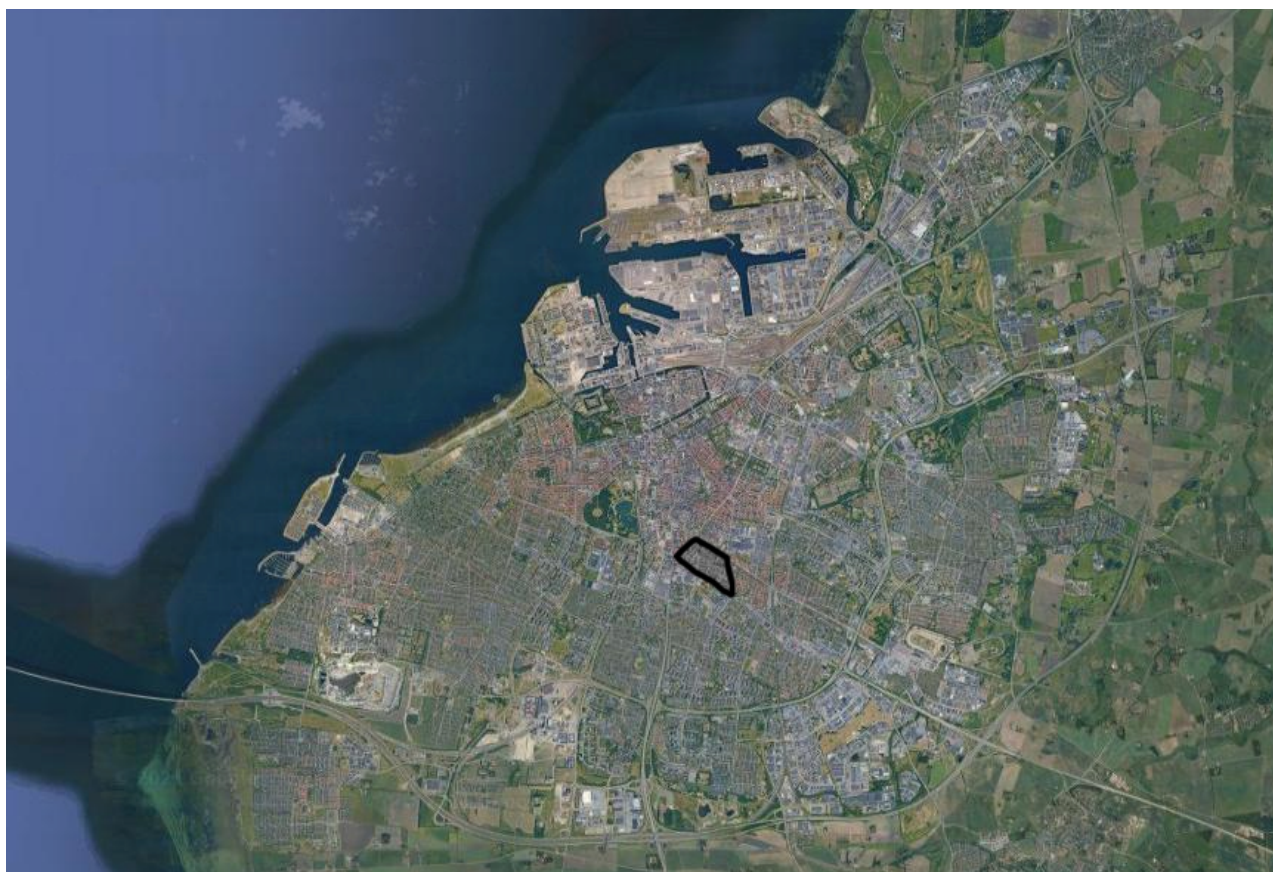

Bild 1. Satellitbild över Malmös bebyggelse idag med markering på Södra Sofielund/Seved.

Kapitel 1 – Det var en gång...

I detta kapitel kommer en summering av den historieskrivning som finns om området som intervjupersonerna bor i och den utveckling som skett fram till idag.

Sofielund har fått namn efter handelsmannen Hans Bauerts hustru Sophia Charlotta af Trolle när de köpte området 1792. Det bestod av en gård som de döpte till Sofielundsgården, som låg där Matteuskyrkan ligger idag, och sträckte sej med en park söderut. Marken styckades av under 1800-talet och järnvägsetableringen mellan Malmö och Ystad delade området i två delar, där idag Lönngatan sträcker sej. Det blev Norra Sofielund (även kallade nya) och Södra Sofielund (även kallad gamla). Med avstyckningen mot slutet av 1800-talet medförde försäljning av mindre tomtmarker och småhusbebyggelse växte fram och kallades Sofielundshusen som löpte genom både Södra och Norra Sofielund. Sofielund tillhörde då Västra Skrävlinge socken men var i direkt anslutning till Malmö Stads stadsgräns, vilket medföljde att hårdare bestämmelser för stadsbyggnationer kunde undgås som gjorde det billigare att bygga. Det var arbetare som själva uppförde husen och vanliga yrkeskategorier var murare, snickare och timmermän. Det lockade Malmöbor med önskan om trädgård och odling, men även inflyttande från landet när industrier växte fram.

Bild 2. Satellitbild över Södra Sofielund/Seved idag.

Denna förstad till Malmö blev även kallad Svinaryssland i folkmun då många hade grisuppfödning men också för att beskriva avståndet till Malmö stadskärna. 1911 blev Sofielund del av Malmö Stad

som underlättade utbyggnad av gas, elektricitet och kommunalt vatten. Staden började också köpa upp den obebyggda marken och nybyggnationer tog fart (Dahlberg et al., 2006:4ff).

Under efterkrigstiden påbörjades nya byggnationer av moderna och bekväma bostäder och torget Sevedsplan skapades som även används som namn för området. Denna byggnadsepok kom att inspirera till planläggningen av miljonprojektet som genomfördes under 70-talet (Ristilammi, 1993:50ff). Då riktades blicken återigen mot Sofielund och i en saniteringsutredning förespråkades en totalsanering, alltså rivning och 200 nya lägenheter var i planeringen. Detta mötte motstånd och genom mobilisering lyckades föreningen ”Nya Sofielunds bevaring” rädda gammal bebyggelse (Dahlberg et al., 2006:7). Att detta projekt delvis kom av sej kan även ha att göra med den historiska vändpunkt som inträffade i Malmö. Mellan 1970 och 1984 minskade Malmös befolkning med 13 procent. Många barnfamiljer flyttade ut till villaområden som bebyggts i kranskommuner (Salonen, 2012:13). Här kan en parallell dras till hur bostadsområdet Sofielund uppkom på slutet av 1800-talet. Malmö drabbades även av industrinedläggningar och kom först upp till samma befolkningsmängdsnivå 2002 på 265 000 personer, som sedan dess har stigit (Salonen, 2012:15). Tre faktorer som påverkat befolkningsökningen i Malmö är Öresundsbron, Malmö Högskola och migration (Salonen, 2012:15). Bestående är dock nivån av arbetslöshet i staden som ligger mer eller mindre konstant på 11-14 procentenheter högre än genomsnittet för Sverige. Det som tydligt sticker ut i statistik är att den befolkning i Malmö som är född i Sverige följer riksgenomsnittet medan utrikesfödda ligger på ca 40 procent förvärvsgrad (Salonen, 2012:26f). Denna ojämlikhet har haft följder på bostadsområden i Malmö.

2010 startade Malmö Stad en 5-årig satsning som kallades Områdesprogrammet med syfte att förbättra levnadsvillkoren, öka tryggheten och skapa fler jobb i fem områden i Malmö och där återfanns det som i dokumenten kallades Södra Sofielund/Seved. De övriga var Herrgården (en del av det mer kända Rosengård), Holma/Kroksbäck, Lindängen och Segevång (Gunnefur, 2015:4). Dessa karakteriseras som miljonprogramsområden med stora grönytor medan Södra Sofielund/Seved både ligger centralare och har en större variation i byggnadsår och stil på husen. Medan denna satsning pågick fick riksmidia upp ögonen för situationen i Södra Sofielund men som i dessa sammanhang kallades Seved. Riksmidia hade vid denna tid haft fokus på Malmö, men riktades mot Seved och specifikt Rasmusgatan. Det kulminerade 2012 när först brevbärare slutade att dela ut post (Svenska Dagbladet, 2012) och sedan när den kända skjutjärnsjournalisten Janne Josefsson och politikern Ilmar Reepalu hamnade i ett gräl med två andra män på just Rasmusgatan (Sveriges television, 2012). 2015 införde polisen en lista på områden indelade i tre kategorier där det finns svårigheter för myndigheten att utföra sitt uppdrag. Södra Sofielund (Seved) kom då upp på den mest alarmerande kategorien som de kallar ”Särskilt utsatt område”, med åtgärder som

”regelmässig anpassning av arbetssätt eller utrustning” (Polismyndigheten, 2021). Det har resulterat i att Rasmusgatan är kameraövervakad och trafikflödet har begränsats. En tidsmarkör till den epoken återfinns hos intervjupersonen Micke som minns när en portuppgång muras igen på Rasmusgatan och Hade när en butik på samma gata får stänga.

Denna utveckling kan även ses i ljuset av att städer blir allt mer polariserade och där stängsel och murar byggs upp för att skapa exklusiva gemenskaper (Grundström, 2017). Forskning visar att 75 procent av gated communities, alltså inhägnad av områden som är strategiskt utplacerade för att förhindra genomfart, återfinns i socioekonomiskt utsatta områden i just Malmö (Herbert, 2013).

Kapitel 2 - Var är vi?

”Sofielund! Å det är ganska pinsamt för glömmet alltid om jag bor i Norra eller Södra, jag tror jag bor i Södra. Eh, men det känns bara som det borde vara Norra eller nått (pekar på en karta), ja så Södra Sofielund. Sofielund säger jag att jag bor på. Så det är jag lite osäker på faktiskt. Jag tror att Seved ingår i Sofielund men jag är inte säker.” (Micke)

Med bakgrund från det föregående kapitlet om områdets historieskrivning kommer detta kapitel handla om hur intervjupersonerna beskriver bostadsområdet och hur de ritar upp och namnger det. Här framträder olika *tankekartor* som även ringar in intervjupersonernas *position* gentemot sitt närområde. Denna indelning och namngivning har visualiserats över en satellitkarta på bostadsområdet som återkommer i kapitlet i anslutning till en introduktion av intervjupersonerna.

Två namn med olika gränser

Jag och Micke sitter i en hans kök med en karta framför oss som jag skrivit ut. Utanför fönstret syns hans trädgård där har hans barn en studs matta och tomten avgränsas med ett buskage. Seved pekar han ut som ett mindre område i stadsdelen Södra Sofielund och som ligger i det sydvästra hörnet. Seved börjar enligt honom en gata söderut från hans hus. En liknande uppdelning av bostadsområde gör även Annika en vecka senare då vi gör samma delmoment i intervjun. Annika säger oftast att hon bor på Seved och lägenheten ligger inom det område som både hon och Micke ritat ut som Seved. Hon har nyligen flyttat in i en lägenhet med förstahandskontrakt efter att just avslutat en skuldsanering. Tidigare har hon bott i området i andra hand. I en kruka intill köksbordet där vi sitter i hennes hem har hennes sambo gjort en installation av två riddare med svärd riktade mot en dinosaurie. En handmålade skylt säger ”-Välkommen till Seved”. Riddarna symboliserar för henne polis och myndigheter och dinosaurien är de som bor på Seved. Hon beskriver bostadsområdet som en liten småstad. ”Alla upplever det när de kommer att det är ett litet samhälle för sej. Jag älskar det

här området, kommer inte flytta härifrån, det kommer jag inte. Det skulle va något lyxhus på Sofielund (skrattar).”

En skillnad mellan deras kartor av gränsdragningen för Seved är den långa av våningshus där jag är bosatt. Dessa våningshus exkluderar Micke ur det som han ser som Seved men är inkluderad i det som Annika ser som Seved. Micke är lite osäker när vi senare promenerar på dessa gårdar som han är bekant med, då han flitigt besökte den öppna förskolan som finns här när hans barn var små.

” ... förmodligen heter detta också Seved. Äh jag vet inte. Jag blir ju nyfiken här på vad är Sofielund, vad är Seved. Ehm. Jag vet inte om mäklarna hellre skriver Sofielund liksom. (skrattar) Kanske.” (Micke)

När jag och Annika promenerar går vi i detta stråk. Jag för på tal de låsta gallergrindar som är placerade mot Ystadvägen i söder och mot Bragegatan i norr:

”- Jag tror att de vill hålla folk borta härifrån. Som om det visar att, för det är det första man ser ju, att det är låst. Det va det första jag såg på Rasmusgatan att det va låst att man kom ju inte in där. Så det ser man ju.
- Att man inte ska vara välkommen?
- Ja, ovälkommande är det ju! Ja, här har man inte att göra. För detta var väl ändå lite av dom finare, Rasmusgatan, Jespersgatan här, MKB-husen, det har varit lite finare.”(Annika)

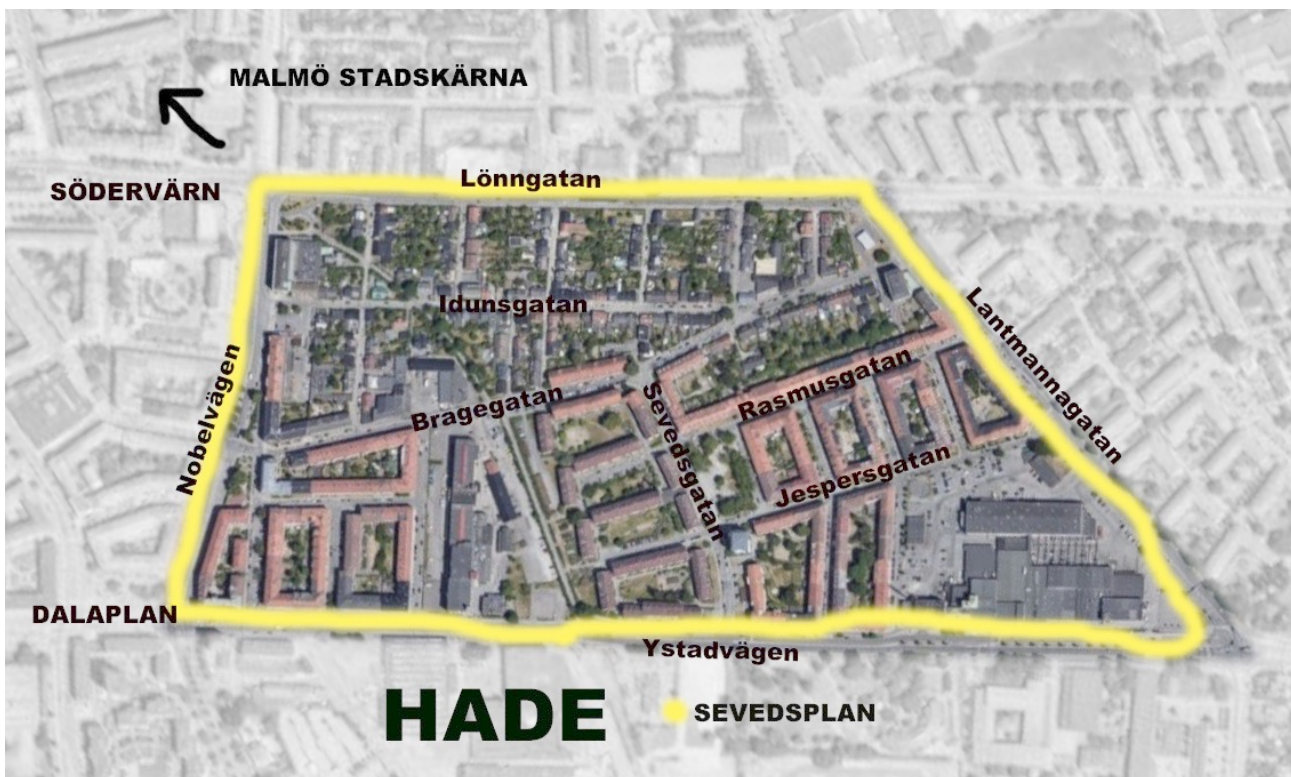
Annika kommenterar även de nylagda rabatterna och att det tas om hand på dessa gårdar och att det är det ”lite finare” området av Seved. En tolkning av att Micke undantar detta stråk av höghus kan vara att det inte lika mycket associeras med namnet Seved som han återkommande kallar ”området med ett skamfilat rykte” men även att det är mer *bekant* (Ahmed, 2006:7). Sofielund visar sej här inte lika starkt förknippat med detta rykte då det i en mening kan syfta på ett större geografiskt område. Denna flexibilitet använder Annika och återfinns även hos mej som en strategi. ”Ja, det kan vara inför myndigheter å sånt, när de frågar var jag bor, eller då man ska presentera sej; bor på Sofielund. För att det blir på något sätt mer legitimt än ’å kan du bo där?’, man har fått såna reaktioner.” Här kan namnet Sofielund fungera som ett *upprätningsverktyg* (Ahmed, 2006:92) som Annika tar i bruk för att inte en *desorientering* ska infinna sej, hon undgår att framkalla det *fel* som kan uppstå genom att undvika att använda namnet Seved på den plats hon bor (Ahmed, 2006:79ff). Något som även synliggörs i Mickes kommentar om mäklare, att han tror mäklare använder Sofielund istället för Seved för att locka intressenter. Här framträder Seved som en *queer* plats i relation till sin omgivning och där namnet Sofielund erbjuder en möjlighet att lättare smälta in och undvika att bli skev.

Allt och omvänt

Utanför Nallens Livs som ligger på torget Sevedsplan träffar jag Hade som står med tre vänner och röker. Hade är den som ställer upp på en intervju. Han bor med sin mamma i en större lägenhet som de nyligen renoverat i närheten. Denna dagen regnar det kraftigt så vi ställer oss under en markis: ”Vad jag kallar mitt område för? Jag kallar det för Sevedsplan, ett hem för alla.” Jag har framme en karta men Hade tar inte mycket notis av den och jag frågar vad han kallar det större området och att många ofta benämner det Sofielund, Södra Sofielund eller Seved. ”Ja men här så säger man Rasmusgatan eller Sevedsplan det är två olika. Rasmusgatan eller Sevedsplan för dem möter...hela den gatan är Rasmusgatan och hela det Sevedsplan.”

Den gräns som han pekar ut där området slutar är efter villorna, vid Lönngatan och när en kommer upp mot Södervärn, inom detta område känner han sej som hemma:

”Alltså det är familjärt å samtidigt det är, det är skönt område, Alltså det är svartmålning för mycket för media tycker jag. (Host). Å som jag bara vill säga så att den hära du ställer frågor, alla som hör detta, Sevedsplan är ett bra område, det har varit, ja, före detta kriminalitet å den har varit farligast i Europa, ja men nu är det inte så. Nu är det bättre, det blir bättre, bättre för varje dag. Ja, folk röker på hit och dit, det skadar inte någon i samhället, det skadar bara dom som gör det. Så jag tycker media, polisen har gjort det för jävligt här.” (Hade)

Här tydliggörs att Sevedsplan är namnet för Hades större geografiska område och inte bara specifikt torget. Sevedsplan är ett etablerat namn på området och använt av till exempel Ristilammi (1993:53). Hade tar Sevedsplan i starkt försvar gentemot media och myndigheter, där framträder även ett motiv att använda intervjun för att ge en motbild till områdets dåliga rykte. När han tidigare i intervjun betonar: ”men här så säger man” kan ses som en reaktion på blicken utifrån. Det kan tolkas som ett motstånd mot den namnlogik och struktur som delar in och systematiserar som fanns inbyggd i min fråga. Här kan Deleuze och Guattari rumsteori aktiveras. Min fråga om namn kan ses som ett försök att *räffla rummet*, innesluta och begränsa (Deleuze & Guattari, 2015:697). I Hades svar *avterritorialiserar* han rummet från den logiken och *kodning* som *stadsapparaten* vill göra gällande (Deleuze & Guattari, 2015:525).

Alexandra bor i en lägenhet med en av sina systrar och sin mamma. För henne är Seved eller Sevedsplan som namn på området okänt. Deras lägenhet är den första permanenta lägenheten sedan hon och hennes familj kom till Sverige för nio år sedan och har nu bott här i fem år. De kände inte

till området men var intressant att söka då det inte var så långt ifrån Rosengård där de hade bott tidigare på kortare kontrakt: ”Vi visste inte, vi hörde innan vi kom hit så hörde vi att Sofielund va lite så här, alltså att, det va inte så bra område, så här, det kan hända saker. Eh, men vi är lite på gränsen så här, så det är inte så mycket inne där i Sofielund, själva Sofielund. Så det känns bra.”

När Alexandra drar upp Sofielund över kartan blir det stråken som utgör Rasmusgatan och torget Sevedsplan, i närheten runt Nallens Livs. Det är namnet Sofielund som hon använder för att beskriva var hon bor men oftast i samband med att säga att det är på gränsen och namnet på hennes gata. Detta kan tolkas som ett sätt att avterritorialisera, för att släta ut det avgränsande räfflade rummet där hon befinner sej vid en skarv (Deleuze & Guattari, 2015:697f). För Alexandra har namnet Sofielund blivit associerat med ett mindre område som har dåligt rykte. Det är också positivt för henne att bo på gränsen och markerar ett *avstånd* till detta området. Ett område som för hennes del kan tolkas som en *queer* plats (Ahmed, 2006:51f).

Tankekartor

De olika intervjupersonerna visar här hur olika mentala tankekartor appliceras och skapas och ger form till upplevelsen av bostadsområdet eller det rumsliga som Högdahl (2003:33ff) visar i sin avhandling. Detta visar även i vilka mentala rum som olika intervjupersonerna orienterar och förhåller sej till, genom den benämning och värdering som de applicerar på det. Genom deras tankar och inringningar av platsen synliggörs den *position* som de innehar av sej själva gentemot

området/områdena (Ahmed, 2006:5ff). Delar av bostadsområdet kan i en queerfenomenologisk läsning göra det *queer* eller *fel* (Ahmed, 2006:51f). Detta kan jämföras med Ristilammis (1993:151ff) begrepp *annorlundahet* i studien om Rosengård som skapas först i speglingen mot majoritetssamhället. För att passa in och undvika friktion erbjuder namnvariationen en förmåga att komma *runt* det dåliga ryktet genom användning av Sofielund istället för Seved (Ahmed,2006:92). Detta *upprätningsverktyg* som namnet Sofielund erbjuder återfinns inte hos Alexandra, som istället kan jämföras med den inringning som Micke och Annika gör av vad de kallar Seved. De många olika namn som cirkulerar gör även att bostadsområdet kan beskrivas som glidbar och ogreppbar. Svår att fånga in, vilket för tankarna mot Deleuze och Guattaris (2015:698) *släta rum* som motsätter sej att stängas in. I Hades formulering ”men här säger man” kan tolkas i form av ett motstånd mot överkodning (Deleuze & Guattari, 2015:525f) och att Hade befinner sej i ett *slätt rum* som motsätter sej att låta bli *räfflad*, istället blir det Hade som *räfflar* på det sätt han anser är korrekt (Deleuze & Guattari, 2015:697). För Hade framträder dock inte rummet som *fel*, likt Annika, utan Hade är *bekvämt* där men medveten om den mediala bilden av Sevedplan och förhåller sej till den.

Kapitel 3 - Våra hem

Utgångspunkten för att orientera sej är att inneha en position, den punkten föregås av en bakgrund. Hur objektet kommit att anlända dit och formats över tid (Ahmed, 2006:40). I detta kapitlet kommer denna aspekt att utvecklas och knyts samman med hur intervjupersonerna förhåller sej till sina hem och gränsen gentemot det gemensamma.

Att anlända

Som tidigare nämnts anlände Alexandra till området med bilden av bostadsområdet som farligt. Hon bodde tidigare på kortare kontrakt och hennes mamma fick förstahandskontrakt på den nuvarande bostaden och flyttade in för fem år sedan. Hennes bakgrund är som relativt nyanländ till Sverige, hon kom då från Grekland där hon växte upp med sin ensamstående mamma men är född i ett land i Mellanöstern som etnisk minoritet. Hon berättar om kontrasten mellan sej och sin mamma som är mycket mer social. Mamman talar arabiska vilket inte Alexandra gör och har på det sättet fått kontakt med många grannar medan Alexandra förhåller sej mer reserverad. Hon återkommer i intervjun till sin uppväxt i Grekland där hon upplevde att människor var än mer sociala och interagerade mer. Den typen av relation återfinns med en granne som de kan låna saker av och hjälps åt med bestyr.

Hade som är född i området bor tillsammans med sin mamma i en nyrenoverad stor lägenhet. Han ger i intervjun inblick i drog försäljningen och framstår som delaktig i den då han ingår i en grupp som utövar kontroll över den. Ändå presenterar han sej som före detta kriminell som kan tyda på att han vistats i fängelse eller blivit lagförd för brott då hans nuvarande sysselsättning i samhällets mening är olaglig. I intervjun beskriver han den sammanhållning som finns i området:

”Om du ser andra området, eh, utsatta, där dom golar på varandra, dom säljer sina vänner, men detta område har man inte gjort sånt där, alltså här, man hjälper varandra. Ser man att någon familj ligger, alltså det är andra som hoppar på den familjen då gör man direkt, då hjälper man den familjen också så, alla hjälper varandra här.”
(Hade)

Annika berättar att hon tidigare bott i en annan större stad i Sverige. Kort beskriver hon att hon levt under trassliga förhållanden men ”slutat med det” sedan 2008 och inte fallit tillbaka. Hon flyttade till Malmö och har varit politiskt aktiv. Innan hon fann sej till rätta i Seved bodde hon på Möllevången men behövde mer distans från alla aktivister som var runt knuten och där Seved erbjudit ett större lugn och annan typ av gemenskap. Annika gjorde en avstickare och flyttade en kortare tid till sin uppväxtort på landet men sökte sej tillbaka till just Seved där hon nu just fått ett förstahands-kontrakt tillsammans med sin sambo och även blivit skuldfri efter en period av skuldsanering. Hon beskriver att hon känner att hon kommit ”hem” och i intervjun framkommer en samhörighet hon känner gentemot att bo sida vid sida med personer i utsatt situation och med mindre resurser.

Micke flyttade från en liten lägenhet på Möllevången och köpte hus i bostadsområdet när han bildade familj för ungefär tio år sedan, numera är han skild och har barnen varannan vecka:

”Eh, jag brukar lite skämtsamt säga att det är som att bo i villa men komma undan med det. Å då tror jag att jag säger så för att det är liksom lite så dynamiskt och brokigt område å inte så där att alla klipper häcken samma klockslag varje söndag utan det är liksom både arkitektoniskt och vilka som bor här ändå ganska blandat liksom. Ehm, nu har det ju blivit väldigt dyrt...” (Micke)

Gatorna dit han flyttat var bekant för honom sedan tidigare då hans arbetsplats var en liten bit från Sofielund. Han tog då ofta promenaden på vägen mellan jobbet och hemmet genom villaområdet. Det var en omväg men det va ett trevligt stråk på vår och sommaren och kändes pittoreskt och började så småningom titta på hus här.

”Att det va centralt men det va också att det va lite identitetsmässigt, att det är liksom, det är en viss typ av status att bo här. Inte samma typ av status som att bo i ett välbärgat område, lite mer alltså nån sorts kulturell status, det bor mycket kulturarbetare här å så.” (Micke)

Det framträder här att det *bekanta* (Ahmed, 2006:7) spelat en roll för att Micke, Annika och Hade har anlänt till bostadsområdet. För Hades del så har han i en mening alltid befunnit sig i området men han har heller inte lämnat det. Alexandra har istället anlänt av en slump men utifrån behovet av en lägenhet och detta fanns tillgängligt i detta bostadsområdet. För Micke tydliggörs det att han följer en linje med andra kulturarbetare som slagit sej ner där och närheten till det brokiga skapar ett kulturellt värde (Ahmed, 2006:56). Detta brokiga kan läsas som det queera, och att han inte skulle trivas i ett helt välbärgat område. Till detta söker sej även Annika.

Ljud, lås och en batong

Micke, Annika och Alexandra använder sej alla av ljud när de kommer hem. Alexandra sätter på TV:n utöver ett snabbt besök i kylskåpet då hon alltid blir hungrig när hon kommer genom dörren. Micke tar ibland på sej innetofflor och sätter ofta på musik, även maten ska göras. Annika sätter ofta på både TV eller musik.

Deleuze och Guattari (2015:463ff) menar att ljud är en territorialiseringsritual. Även matens os kan i en mening räknas däri som med sin doft kan sprida sej ut i det dimensionella (Deleuze & Guattari, 2015:469). Deleuze och Guattari (2015:463ff) menar att det har en förmåga att skapa lugn i ett kaos och i den mening kan dessa praktiker ses som ett sätt att besitta en plats, att territorialisera den.

Min blick har även varit vänd mot låset, den mekanism som skapar den exklusiva platsen och skyddar egendomen; hemmet. Det *räfflade rummets* ultimata markering för att stänga in (Deleuze & Guattari, 2015:525f). Låset kom först på tal hos intervjupersonerna genom mina frågor. Ahmed (2006:51) menar att objekt som tas för självklara kan försvinna ur medvetandet men även bli en del av kroppen när den kan känna sej bekväm och sträcka ut sej.

Annika låter alltid dörren stå öppen dagtid till sin lägenhet men låste den senare på kvällen. Hon förklarar att det förekommit uteliggare i korridorerna i hennes trapphus och även droganvändning som gjort att hon vill hålla den stängd nattetid. Men hon hade egentligen önskat att det var låst till ett mellanrum som hon delar med en granne. Det är en liten inglasad balkong som vetter mot loftgången. Där har hon och grannen placerat lite möbler och skapat en gemensam yta. Annika tycker även att det är viktigt att portdörren hålls låst och innergården som har en gallergrind och ett lås som hon låser upp när hon ska visa mej gården:

- ”- Ja det är lite gated community, faktiskt (skrattar). Å det känns ju sådär, ja, varför ska det va stängt?
- Men du tyckte ändå att det va skönt med den grinden in till gården?

- Ja eftersom det varit mycket spring här. Å folk har sålt droger här på gården och polisen har kommit och blivit rörigt så därför är det bättre att den hålls låst. Så inte folk är frestade att springa och göra någonting. Så tänker jag. (Hon håller upp grinden och släpper) En fängelseport (grinden smäller igen). Den låter likadant (skrattar). Ja lite så.”(Annika)

Hos Alexandra är dörren oftast låst men Alexandra har just tappat bort sin nyckel så familjen löser situationen genom att lämna dörren öppen under kortare stunder. Hennes mamma har bra kontakt med grannarna så det känns av den anledningen lugnt. På gården vistas hon aldrig och är på sin vakt när hon ska använda tvättstugan, vilket hon aldrig gör själv när det är mörkt. Även soprummet upplever hon som otryggt då någon sagt att det har förekommit okända personer där men det har aldrig hänt Alexandra något.

Flexibel hållning till låset har även Micke. Det fanns redan en regel på dörren när han flyttade in som han oftast per automatik slår igen men den står också öppen. Det är mest när han är själv hemma den är låst. Låset skapar inte heller den barriär mot omvärlden då det finns många stora fönster på bottenplan i hans hus. På hans tomt har han låtit buskagen växa högre då han vill ha mindre insyn, en grind till tomten sattes upp men främst för att hålla barnen inne snarare än andra ute. Numera står den öppen då barnen blivit större. Han har haft inbrott två gånger och blivit av med en cykel i trädgården. När han lämnat huset på helgerna har han varit nervös, främst för oersättligt arbetsmaterial än dyr teknik som han använder i jobbet. Numera har han ett kassaskåp så det känns lugnare. I hans hem har han även ett tillhygge: ”Jag har faktiskt, eh, nått vapen liggande. Inget jätteallvarligt, alltså, ett ...vad ska man säga. Jag har en batong liggande...eh...i hallen...bara som en (skratt)...så, jag har ju aldrig behövt ens ta fram den mina elva år i huset men det finns en batong.” Han säger att risken är liten men om det skulle hända är han förberedd för att kunna försvara sina barn:

”Det är ju ingen tjuv, tjuvar vill ju bara ha mina grejer liksom, dom vill ju inte skada liksom. Ehm så då tänker jag om det är någon sjuk människa liksom, å det är ju liksom, risken att det ska hända är ju väldigt liten men skulle det hända någon gång så är jag (skratt) lite beredd.” (Micke)

I kontrast till de andra låser Hade aldrig dörren:

”- Det behövs inte här faktiskt, det är safet. Dom gör inte inbrott här eller nånting. För dom vet vem som bor där. Vilken stor aktör den killen e å man gör inte det. Alltså detta här området man gör inte så.

- Vad menar du med stor aktör?

- Ja att man varit en stor kille, under tiden i livet men fortfarande stor för folks ögon än idag.” (Hade)

Hade säger att det inte sker inbrott i området. Det säger emot vad som inträffat hos Micke och kan tolkas som att Micke inte riktigt räknas till det som Hade ser som hans område. Hade ger även sken

av vad som kan tolkas som ett våldskapital, då han menar att ingen skulle våga stjäla något i hans hem. Intervjun med Hade gjordes inte i hans hem som med de andra informanterna och kan av den anledningen gjort att hans hem inte görs synlig i intervjun. När jag ställde frågor om hans hem gled de över till att handla om hela området: ”Nä, alltså här, jag kan säga att min bostad, man känner sej redan hemma, redan när man kommer in. Men pratar man om området, alltså det är ett, ja jag vet att det varit mycket kriminalitet och allt detta, men, i detta området de är familjeområde.”

En tolkning av detta kan vara att Hade inte upplever en gräns mellan hemmet och bostadsområdet, det behövs inget lås då det flyter ihop. Han känner sej *bekväm* och *familjär* där han kan *sträcka ut sej* i större grad än de andra informanterna och kan även tolkas som att Hade har en förmåga att *bebo* platsen (Ahmed, 2006:117f). Att Hades område, som han beskriver som familjärt, flyter ihop med hemmet kan ses som *utslätning av rummet* (Deleuze & Guattari, 2015:698f) men som är beroende av ett våldskapital där han *räfflar rummet* och framträder som det Deleuze och Guattari (2015:532f) kallar *krigsmaskinen*. För Annika skapar grinden till gården och portuppgången en trygghet som skulle kunna innebära att undvika en *desorientering* men hennes egen lägenhetsdörr förblir oftast olåst (Ahmed, 2006:79ff). Micke har garderat sej med ett tillhygge då hans lås mer har en symbolisk funktion och kan ses som ett sätt att kompensera låsets oförmögenhet att skapa ett *räfflat rum* (Deleuze & Guattari, 2015:698).

”Lås på ett hus där du har, ja vad blir det, åtta fönster på bottenplan: Vill någon ta sej in så gör dom det. Ehm, ja. (skatt) Ja, men ja, jag drar väl ofta till regeln liksom. Det hände ju, ja hmm jag vet inte om det är intressant men det stormade in poliser här.” (Micke)

Oönskat intrång – polisen och grannen

Ahmed menar att när kroppar är på *fel* plats eller i *fel* vinkel inträffar *desorientering*. Ett sådant tillfälle som skett för fler informanter är oönskat intrång. I intervjun med Alexandra frågar jag om hon låser dörren när hon är hemma: ”Låst, ja, om jag är hemma det är låst. För att ibland hon gamling knackar på dörren, hon ibland öppnar också dörren såhär bara. Sen det känns lite såhär, för hon är mycket bekant med min mamma, ja, men jag säger till min mamma, lås!”

För att undvika att det blir en vana har Alexandra fått sin mamma att låsa dörren och som hon menar skapar ett lugn åt henne. Att någon utanför familjen kliver in i lägenheten skapar osäkerhet, en *desorientering*.

Micke fick för några år sen besök av polisen som gick rakt in hos honom. Dörren hade varit öppen och när han nattade sin son hörde han en hög röst:

”-’Hallå! är det någon hemma?’, å så kommer jag ut och ser två poliser stå i hallen å ja ’jo jag bor ju här å jag är hemma’ å då säger dom ’Är detta ett boende?’ å jag; ’sort of’ (skrattar)...jag bor här.’ Men då hade de fått fel adress, det har funnits (...) ett sånt HVB-hem för ensamkommande å då hade det gått ett larm på ett utav dem. Då hade dem fått för sej att det var här å det va det ju inte. Men det va ändå lite konstig inställning att dem bara ’ja, men vänta här så’, sa dom å jag bara ’jaja men jo, jag bor ju här så att.’ Å sen så va de ute i trädgården och konfererade å då gick jag ut och bara ’ja, men vad är det som händer?’, ’Äh, det va fel!’ och så gick de bara ingen ursäkt eller, så ja.” (Micke)

Denna händelse skapade ingen förändring i hans förhållande till låset. Polisens kroppar gick in genom dörren med en självklarhet och lämnade den lika så, utan en ursäkt. Plötsligt var det Micke som befann sej under befallning i hans egna hus, i en *desorientering*. Han va *fel* och poliserna med sin självklarhet att *bebo* platsen i en mening va *rätt* tills de hade fel fast det var *rätt* så de lämnade utan att behöva ge en ursäkt som Micke tyckte va fel. Poliserna och Micke möttes på *fel* sätt (Ahmed, 2006:61).

Även Hade har haft besök av polisen:

”- Ibland kan de komma in och sparka in dörrar, bara tar ut dej så för att jävlas med dej.
- Är det en anledning till att låsa dörren eller? Har det påverkat?
- Nä det har inte påverkat ett skit. Det är därför alla har dörrarna öppna för vi, när som kan polisen komma, bara ha dörren öppen och låta dom gå in, lika bra.” (Hade)

I Hades fall kan man tolka det som att en linje ritas upp. Det är ett upprepat scenario där hans kropp återkommande kommer i konfrontation med polisens (Ahmed, 2006:58). Hans öppna dörr hjälper att minska känslan av intrång där *desorientering* blivit till en vana. Markeringen från polisen skapar ett motstånd mot det sätt som Hade kan *sträcka ut sej* i området och gör honom *fel* (Ahmed, 2006:51f). Hade beskriver hur han ”tas ut” och flyttas på, detta kan jämföras med det sätt som Göransson (2017:358) beskriver hur kroppar *förtingligas*. En tolkning av polisens agerande är att det blir ett *upprätningsverktyg* för att rummet ska rätas ut, där Hades kropp är det som skapar det *queera*. Detta intrång kan ses som en territorialisering med dess expressiva markering som polisernas kroppar ger uttryck av, uniformen (Deleuze & Guattari, 2015, 463ff).

Kapitel 4 - Vår väg

I detta kapitel presenteras hur de olika intervjupersonerna beträder bostadsområdet. Med hjälp av grafik på kartor synliggörs de walkabout-intervjuer som gjordes men även de platser och riktningar som intervjupersonerna gör till vardags som skiljer sej från den promenad som ägde rum.

Hades väg

”- Var någonstans brukar du va var dagligen?

- Här vid torget, Nallens Livs. Dom har ju stängt vissa där (pekar längre ner på Rasmusgatan), för längesen stängde dom en affär på grund av att det va mycket narkotikaförsäljning där å så. Dom gömde produkter och på mejeriet å allt sånt, eh, dom stängde ner polisen sen, ja, så har alla flyttats in hit, så det är skönt att va här.

Affären och allt.”(Hade)

Det är utanför Nallens Livs och på torget där Hade ofta befinner sej. Min fråga om andra platser i området svarar han på med en motfråga ”Varför ska man gå på något annat ställe?”. Detta är hans plats, det är här han umgås, ibland står han några meter bort utanför restaurangen. Han ger delvis uttryck för ett minskat territorium när hans tankar går åt butiken som slog igen för flera år sedan. Hades beskriver egentligen ingen riktning utan befinner sej inom området. ”Det är när du kommer ut Södervärn å alla dom här ställen, så fort du går ut från detta område så känner du dej inte välkommen alls på några ställen.”

Hade beskriver här en form av gräns och annat rum som gör att han blir *fel* och *desorienterad*. Hans orientering blir där han känner sej *bekväm* och följer den *linje* som han i sin gemenskap stakat ut inuti bostadsområdet som han *bebor* (Ahmed, 2006:117f). I hans beskrivning finns ett kollektiv formulerat i ett ”vi” där det handlar om att beskydda och vaka och göra upp regler. Det kan tolkas som en form av ansvar och legitimering men även i form av kontroll och makt:

”- Å reglerna är här ingen ska sälja heroin, tjack, amfetamin. Det är bara röka och koks som får säljas här men inget mer, det är regler också här faktiskt. Det är det som vi har satt hit. Heroin å sånt ska inte tillvaras här i vardagen.

- Hur har ni kunnat etablera dom reglerna?

- Det är att vi samlats alla vid bordet å vi har hämtat in dom heroinisterna som säljer å det. Å vi har sagt till dom att de får en varning här och om vi en gång till eller så blir det slag på huvudet. Så blir man, ja det blir som en böter och dom pengarna vi tar, ja det är ingen lägger det i fickan, då skänker vi det till fattiga länder. Så dom ska fatta att man gör inte det. Det är två regler, det är röka eller koks, inga piller, ingenting.”(Hade)

Här kan man se det som Deleuze och Guattari (2015:525f) kallar krigsmaskinen. Deras territorium minskas när rummet *räfflas* som i fallet med den stängda butiken. De flyttar och tar form likt en imitation av *stadsapparaten* genom det regelverk som Hade och hans kollegor skapar. De *räfflar* rummet som bildar en fascistoid form (Deleuze & Guattari, 2015:532f). Hade beskriver hur de markerar mot nyinflyttade som försöker som han uttrycker ”ta makten” men konstaterat att dem inte lyckats hittills. Vid ett tillfälle på sommaren har någon tagit av sej sin tröja i sommarvärmens då som han ansåg vara respektlöst mot muslimska seder:

”Det är inte så att vi är religiösa, nä, men det är bara respekten det är många muslimer som är här så då visar man respekt. Vi ser ibland några vänster som ska ta av sej sina tröjor vi säger till dom ta inte av er, ni får stryk. Om inte vi tagit av oss ska inte ni heller.” (Hade)

Här beskriver Hade tydligt att det är dem som sätter normerna för uppträdande på Sevedsplan som sker genom våldskapital. Den typen av motstånd är även det de möter av polisen. Hade pekar på ett ärr i ögonbrynet och berättar att han blivit indragen i en polisbuss, körd utanför stan och misshandlad. Det är något som hänt honom regelbundet och med andra han känner. Sedan några år är hela Rasmusgatan kameraövervakad och det tycker inte Hade om. ”Så fort det är rörelse, polisen kan komma in och då blir det shutdown. Alltså då åker en och en.” (Hade)

Här kan dras samma paralleller till den analys som gjorts i Hades hem, när polisen flyttar bort kroppar som anses *fel* från platsen som sker både i hans hem och i bostadsområdet. Men här framträder även de regler som Hade och det kollektiv han tillhör *räfflar rummet* och hur det ständigt överförs och förändras i interaktionen med polisen (Deleuze & Guattari, 2015:697). Den kameraövervakning som placerats ut permanentar även den polisiära närvaron och kan tolkas som en markering för territorialisering. Kamerorna innehar en funktion men dess skyltar signalerar och kan ses som expressiva (Deleuze & Guattari, 2015:469).

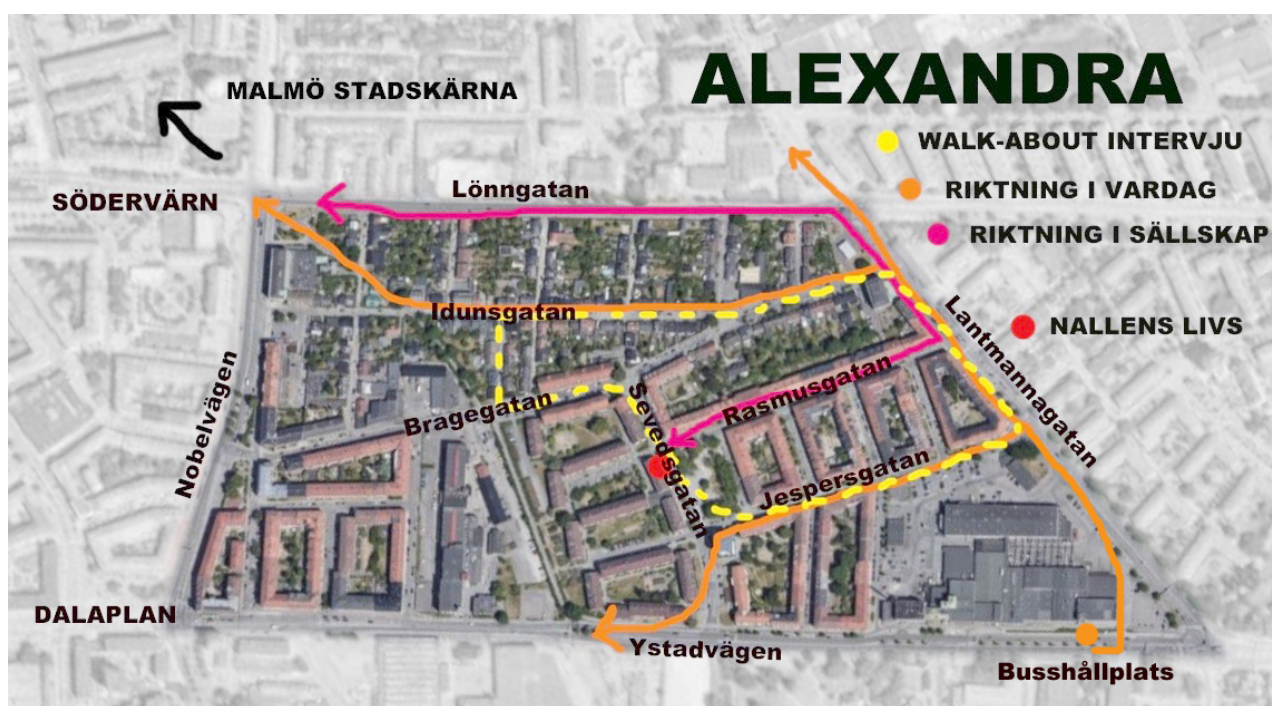
Alexandras väg

I en öppen fråga berättar Alexandra att hon just sagt upp sej från sitt jobb för att läsa upp några ämnen för att senare kunna studera till apotekare. Det kan beskrivas som en typ av *horisont*. Ahmed 2006:55f) beskriver hur *horisonten* ger ett *sikte* mot vad kroppar tenderar att göra. Alexandras

riktning i orienteringen i bostadsområdet har *linjer* runt om och i *riktning* mot Malmö stadskärna. Där finns köpcentret Triangeln som är en plats dit hon gärna möter upp sina vänner. Hon söker ingen kontakt i bostadsområdet och artikulerar hur hon undviker kontakt som hon upplever som obehaglig. Stråket söder ut är till busshållplats för att ta sej mot stan eller för att promenera mot ett gym eller köpcentret Mobila som ligger sydväst om bostadsområdet.

”Men om jag går, själva centrum, Triangeln, Mobilia och på dom ställena där det är mer folk å såhär. Så det finns inte så det här tanke, den här känslan men här finns det. Ja det finns en konstig känsla att du är lite, lite, du kollar runt, vad är det som händer. Det är allt. Men det har aldrig hänt till mej nånting. Ja, det har aldrig hänt till mej.”(Alexandra)

De stråk eller riktningar som hon väljer i bostadsområdet görs för att hitta närmast väg eller för att möta så lite folk som möjligt. Det är människor i grupp som gör att hon passar sej, hon pratar även om människor från olika kulturer och att hon frekvent ser polisbilar på kvällarna. Denna kombination skapar något annat än den känsla hon får på köpcentret Triangeln där det är positivt att det är mer folk. Ahmed (2006:61, 2006:91f) beskriver hur objekt möts och där även vinkeln kan vara *fel* som skapar *desorientering*. I bostadsområdet är det *fel* kroppar men på köpcentret är det *rätt* kroppar eller hur de möts. Återkommande i intervjun och på promenaden är de blickar som hon uppfattar att hon får riktade mot sej av yngre män. ”Så ofta när vi går förbi dom kollar mycket. Alltså kläder och såhär, dom kollar FÖR mycket, jag vet inte. Så det känns lite obehagligt. (...) Man kollar inte på dom men fortfarande du känner blicken (skrattar).” I dessa stunder vänder sej Alexandra bort från de kroppar som skapar denna obehagskänsla och av erfarenhet orienterar sej där hon kan undvika att stöta ihop med dessa. Hon poängterar att hon inte är rädd men att det skapar ett obehag.

Ahmed (2006:81ff) menar även att hur objekt samlas och arrangeras påverkar. Polisens närvaro, personer i grupper och i intervjun beskriver hon att Rasmusgatan känns mindre trygg då kameraövervakningen signalerar att det skulle kunna hända saker där. De platser i bostadsområdet som hon har denna känsla i är det område som hon uppskattar och kallar Sofielund (se karta, s 20) men det sker även längs cykelbanan på Lönngatan och på Lantmannagatan. När vi på promenaden går in på Bragegatan från torget Sevedsplan frågar jag om hon känner liknande på andra platser i Malmö:

”- Eh, andra platser, inte så, nej, nej. Inte dom. Kanske Möllevången bara. Det. Möllevången, får du lite blickar. Här kommer jag inte så mycket, bara om jag ska till Möllevången tar jag denna vägen eller cykelbanan, där på högersida (pekar mot Lönngatan) Här samma känsla känner jag, ingenting, inget speciellt, så här, jag vet inte, samma som villaområdena (vi går längs Bragegatan)

- Det är lite som en gräns här?

- Ja, det är lite olika, så man är lite förvirrad hur man ska bete sig på olika ställen, (skrattar). Jag vet inte.”

(Alexandra)

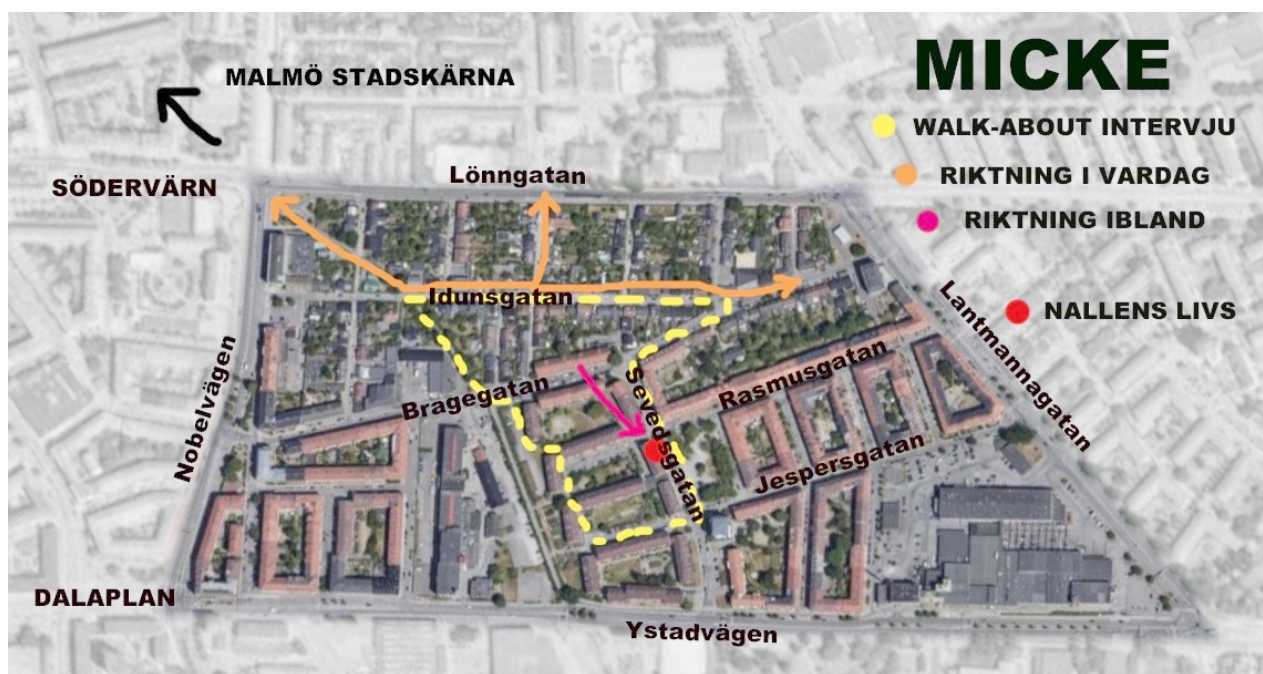
I villaområdet känner hon sig mer avslappnad och uppskattar växter och att det känns som det är mer blommor där. Det är mindre folk än cykelbanan längs Lönngatan som hon bara går på tillsammans med sin syster. Rasmusgatan upplever hon också som en mer livlig gata. Där går hon med sällskap av sin systers hund som hon ofta passar, den är stor och ger trygghet men då väljer hon även Rasmusgatan för att det finns mer grönyta och passar bättre för hunden än Jespersgatan eller villaområdet där de få gräsplättarna är inhägnade. Här påvisas också en dynamik i området där villaområdet i Alexandras orientering blir en slags ficka eller veck där hon kan passera i sin riktning mot staden. Men hon har även en taktik: ”...om jag har en kort tröja skulle jag inte ta av jackan om jag skulle promenera på Rasmusgatan för att det känns att många kollar på. Jag vet inte, sen om jag har bort lite, lite mer Möllevången/Triangeln så kan jag ta bort den.”

Klädseln använder Alexandra som ett *upprätningsverktyg* för att minska intensiteten i blickarna (Ahmed, 2006:92). Här anpassar och justerar Alexandra på vilket sätt hon passerar det rumsliga. Normen hon upplever i området är samma som Hade artikulerar där det är opassande och till och med respektlöst att visa för mycket hud. När hon kommer utanför bostadsområdet kan hon *sträcka ut sig* och klä sig så som hon vill. Alexandra blir i områdets normer *queer* men det kan även tolkas som att området är *queer* utifrån Alexandras känsla. Här synliggörs hur bostadsområdet har fått en form av de som kan *bebo* platsen och de handlingar och vanor som ger rummet kontur (Ahmed, 2006:129). Alexandras ständiga riktningar genom området kan även ses som att hon inte utövar någon form av territorialisering, hon beträder området men använder enbart dess funktion men blir inte dimensionell (Deleuze & Guattari, 2015:469).

Mickes väg

Micke orienterar och riktar sej likt Alexandra mot stadens centrum eller sitt tidigare bostadsområde som var Möllevången som är i samma riktning. Barnens skola ligger norr över och barnens mamma bor i närområdet som utgör den del av bostadsområdet som han rör sej i till vardags. ”Det är lite samma sak som vissa ytterområden i Malmö där liksom. Om jag inte känner någon där så finns det oftast inget skäl(...)att sticka dit liksom att det finns någon butik eller någonting.” Att Micke inte vistas så mycket i det område som han kallar Seved beror främst att det inte blir ett naturligt stråk, det är i motsatt håll från den riktning som han söker sej åt. ”...förr när min son skatade, cyklade vi ofta där, ehm. Men det va ju lite så att man kanske, eh, inte men jag va nog mer restriktiv mot att min son skulle gå själv på Jespersgatan än på Idungsgatan.”

Likt Alexandra pekar Micke här ut att vissa områden ska beträdas i sällskap, det gäller i hans fall sina barn. Tidigare besökte han platser söderut i bostadsområdet. Utöver inomhus skateparken som finns i det sydöstra hörnet av området besökta han den öppna förskolan. Den ligger strax utanför det som han ritade upp som Seved och som Annika benämner ”det lite finare” Seved.

”Jag tänker att det både finns möjligheter och utmaningar här, ehm, när folk rör sej på samma platser liksom. Jag har vissa jättegod erfarenheter av liksom, integration, då. Eh i form av öppna förskolan, eh, på Seved. Jag tyckte det va väldigt mycket härligare klimat än öppna förskolan längre ner mot stan, där det va väldigt, väldigt homogent, oerhört vitt liksom å likriktat. Å med den här då, (...) man kunde komma och gå lite som man ville på sångstunden å ja men väldigt, det kom in en somalisk kvinna med fem barn å liksom, å alla va där på lika villkor på något sätt så att det, ja, verkligen ett gott exempel på någonting som funkar.” (Micke)

I denna beskrivning benämner han det kvarteret som del av Seved vilket han exkluderade i sin uppritade karta i kapitel två. I detta resonemang går att läsa fram att han ogillar likriktning som

homogenisering i form av vithet, det ser han även som hot i villaområdets utveckling med allt högre priser på fastigheterna som spär på segregationen medan han poängterar att den redan finns. ”Det är liksom väldigt blandad befolkning här samtidigt som det är oerhört segregerat men det är det som jag tycker är liksom, ah, jag vet inte om jag ska säga spännande, men det är en observation...”

Micke nämner tidigare att han inte vill bo i ett helt och hållet välbärgat område men den del av området som han bor i tillhör den mer resursstarka gruppen och betydligt mer homogent i form av vithet. Ahmed (2006:128) beskriver hur vithet fungerar som *upprättningsverktyg* och hur kroppar behöver förhålla sej till vita rum, som kretsar *runt* detta. Men för Micke är närheten till det resurs-svagare området Seved något som tilltalar honom som kan tolkas som en önskan att inte vara för *rak* eller *straight*. Den tid då han var på Kompassens förskola skapades inga varaktiga relationer:

”Nä, ja, alltså korta relationer, inga bestående ehm. Nä, det är svårt, eller jag vet inte om det är så svårt egentligen men jag kan bara se att det inte händer speciellt ofta. Ehm det va väl nån jag hade kontakt med lite efter, vi sprang på varandra å då va det ändå någon som va som jag, liksom vit medelklass. Ehm men, eh, jag tror, jag tror egentligen största hoppet ligger hos mina barn om jag ska vara ärlig.” (Micke)

Här synliggörs även den riktning som sker mot vissa kroppar mer än andra (Ahmed, 2006:56). Trots mötesplatser som aktivt Micke sökt sej till dras linjer upp efter tillhörighet, mot det som känns *bekant* och *bekvämt*. Micke har en önskan att hans barn ska kunna bryta detta mönster men kommer snabbt på att hans barn går i en friskola som bidrar till segregationen. Han berättar att när han flyttade in i villaområdet fick tips att sätta sina barn i kön till en friskola som finns i närheten. Han hade aldrig hört talas om den men fick plats för sina barn. Micke ser att följden av detta blir en exkluderings-effekt där endast de som har visst kontaktnät kan komma att gå på skolan. Till exempel tycker han att det är få utomeuropeiska invandrarfamiljer som har barn med några få undantag. I slutet av vår promenad blir vi stående på den gräns Micke uppfattar inom bostadsområdet på Bragegatan:

”Jag har tänkt på en sak för att, för att det har flyttat in rätt mycket barnfamiljer, man känner ju vissa sådär men inte alla. Å jag har tänkt tanken att liksom ja men man borde ju ha någon e, ha någon fest eller nånting, eh, så att barnen får lära känna varandra å då tän...eller då har jag inte tänkt att man ska bjuda in dom på andra sidan Bragegatan, så (skrattar). (...) Och, ja men där, jag vet inte, jag känner mej dum när jag säger det men ja det är ändå så tank... den första tanken har gått så. Eh, jag tror också att det kan handla om, eh, att det liksom ändå är hanterbar mängd barn, eh, här, alltså skulle man öppna upp här skulle det väl liksom 200 barn till medan det kanske handlar om 25 barn här liksom. Eh, men ja, så jag lever inte alltid som jag lär. (skrattar) Med skolval å tankemönster. Så är det ju.” (Micke)

Annikas väg

Som tidigare framkommit trivs Annika i sitt område som hon kallar Seved och det är även där som hon mest rör sej till vardags. Men det är inte hela det området. Den östra delen är stråk hon inte ofta går i, hon vill inte kalla det att hon undviker det. Jag frågar henne om varför hon inte är där:

”-Jag vet inte, för att det är rörigare tror jag. Jag tror att man har det i sej att där var det farligare att gå förr. För det har ju vart det.

- Hur har du fått den kunskapen?

- Äh, jag har vart där själv, jag har pratat med folk som har bott där, att det va att folk blev visiterade, eller nästan visiterade å fick visa ID innan dom kom in här och bötfällda å ja, det va hemskt.

- Av vem då?

- Av gängen.” (Annika)

Annika menar här att känslan fortfarande sitter kvar även om det inte är så längre i dessa kvarter. Samtidigt är hennes orientering i området efter den vardag hon lever. Parken söderut är ett stråk hon går med hunden på promenad, denna plats ligger utanför bostadsområdets gräns och det känner hon av. ”Ja, så fort jag lämnar så är jag utanför Seved. Mmm. Man blir ju lite tramsig men det är tryggt på något sätt och det känns inte på samma sätt när man ska på något annat ställe, för här känner ingen mej, här vet ingen vem jag är, ja.” Seved är det som för Annika associeras med trygghet. Hennes viktigaste punkt är odlingen som är organiserade via en förening där hon är aktiv:

”Ja, det är där jag har mina kompisar och det är där man kan utvecklas, man kan komma på idéer, man har alltid någonting å göra. Att, ja, om man känner sej låg eller så så går man bara ner och sätter sej, man behöver inte göra mer, man bara sätter sej ett tag och så blir det bra. Ja. Du borde börja odla där med.” (Annika)

Det fungerar också som en bas för den gemenskap hon vill skapa i området. När vi går vid odlingen börjar en förbipasserande prata med oss och Annika är snabb på att bjuda in. ”Vi odlar här. Man är välkommen om man bor på Seved att odla också. Det kostar 200 kr om året.” Här säger Annika att det är de boende på Seved som är välkomna och likt Mickes idé om fest gör en uteslutning. Hur mottagaren relaterar till detta förblir okänt då vi i kapitel två sett hur olika benämning och inringning av området ser ut.

Det blir ett kort intensivt samtal med den förbipasserade om tillsatsämne i maten och att leva länge för att knäcka pensionssystemet:

”Han va trevlig. Jo, men folk är väldigt så positiva till att man bryr sej om området, att det känns bra för dom också. Dom har kanske inte, många kommer ju hit som flyktingar å då känner du att du inte har någon makt, du har ingen makt alls. Du har ett underläge så initiativ och sånt måste ju komma från oss. Så är det ju. Vi får ju dra det tunga lasset.” (Annika)

Detta spontana samtal kan jag själv känna igen då jag på min innergård har odlingslotter tillsammans med grannar. Det skapar en kontaktyta som inte bara blir gentemot de andra som odlar utan öppnar för samtal med förbipasserande som undrar vad som odlas. Annikas engagemang kan ses som ett sätt att skapa rörelse och liknas vid att skapa *släta rum* (Deleuze & Guattari:698f). Annika berättar hur de i odlingsnätverket planerar att höja odlingsbäddarna så det ska bli enklare för pensionärer och äldre som vill odla:

”Såna odlingsbäddar som är lite högre. Jag brinner ju mycket för det här med kvinno-... att vi kvinnor ska lära känna varandra. För det har väl blivit så att man stänger in sej mycket, å det är ju även kvinnorna från Mellanöstern som gör det. Men att vi måste hitta en väg var vi kan nå fram till varandra å ja. Så det tänker jag mycket på.” (Annika)

Annika beskriver hur hon försöker *reorientera*, där kontakt mellan nya objekt kan ge möjlighet att förändra omgivningen (Ahmed, 2006:94). Som Ahmed (2006:100ff) påpekar krävs tid och arbete som även Annika påpekar och menar att hon i form av vit har ett större ansvar för att skapa förutsättningar för det:

”Jag uppfattar det som att människorna är väldigt öppna å trevliga men att människorna också är väldigt rädda här. Många tror jag är i en utsatt situation, det finns dom som kanske inte har förstahandskontrakt å gör att människorna är väldigt rädda och försiktiga.” (Annika)

Mellan raderna kan man tolka det som att hennes egna livserfarenheter är liknande med det hon ser runtomkring sej i området. Annika har själv bott i andra hand i flera år och just avslutat en skuldsanering vilket även gör att det hon ser runt om sej i området är *bekant* (Ahmed, 2006:7). Hon berättar om drogförsäljning och drogbruk i anslutning till sin lägenhet med stor förståelse men, som

tidigare nämnts, ser gärna att det är låst till port och innergård. I direkt anslutning till hennes hus var en bottenlokal utbränd och en bil utanför hade satts i brand men hon ryckte mer på axlarna när jag frågade. På frågan om det förekom kriminalitet i området så svarade hon:

”Mmm... det händer ingenting här. Jag ser ingen kriminalitet, ja dom står ju där nere i huset, ja dom har ju vart nere vid vår odling också och lagt in grejer, gömt grejer där men ja, vadå! Låt dom göra sina misstag själva, ja. Behöver inte jaga dom. Det tycker jag inte. Små ungar ju! Mm, så det är dom enda som skulle vara kriminella, så jag ser aldrig nått. Det är något bråk, jag ser aldrig nått sånt. Väldigt go vibe här om man säger så, ja, det är det! Alltså att folk bryr sej om varandra. Mmm.” (Annika)

Det har förekommit stölder som stört odlingen. Hon och en annan har då gjort en rabatt med eterneller som hon visar upp. Så istället för att bygga högre staket har de på det sättet gjort en blomstrande barriär till odlingarna. Det har inte fungerat helt men gjort att det hållt sej på en acceptabel nivå. Här skapas en form av mjukare räffling, som inte helt stänger in (Deleuze & Guattari, 2015:698) men eternellerna kan ses som expressiva för att markera territoriet (Deleuze & Guattari, 2015:463ff).

Annika går även i det villaområde som för henne inte ingår i Seved, hon kallar det Sofielund ”Ja, det är märkligt att det kan bo folk som har råd med fem miljoners villor kan bo med (skrattar) ... med människor som inte har någonting. Mmm.” Jag ber henne beskriva hur det känns att vara i det området:

”Ja det känns konstigt, där känns det verkligen gated communities. Som om alla stänger in sej i sin egen lilla trädgård och vill bara ha något fönster ut i utsidan så man ser. Jag tror inte att jag skulle viljat bo så, jag vet inte. Det kanske jag hade velat, kanske bara att jag inte har råd om man säger så. (skrattar). Eller hur, ja!” (Annika)

Gentemot villaområdet framträder samhällets orättvisor för Annika. Även om hon själv benämner sitt bostadshus som gated community så framträder villaområdet som det mer etablerade livsstilsboendet (jfr. Herbert, 2013). Men detta är även ett objekt utom räckhåll för Annika dit hon inte kan *nå* (Ahmed, 2006:55).

I denna kommentar blev jag själv överraskad då jag mest sett villaområdet som pittoreskt, fast med samma avund. När jag senare promenerar där under hösten när stockrosorna vissnat framträdde de lås och plank som stänger ute från insyn. Jag såg även igenmurade dörrar och fönster som min blick endast uppmärksammat i området med lägenheter som den igenmurade portuppgången på Rasmusgatan som Micke använde som en tidsmarkör under 2010-talets början när medierapporteringen om området var intensivt och beskrivs i kapitel ett.

Kapitel 5 – Vägar korsas

I mitt material har en gemensam punkt för alla fyra intervjupersoner uppkommit. Detta kapitel handlar om Nallens Livs som alla behöver relatera till.

”Seved det enda som får mej att gå till Seved egentligen är ju Nallens liksom. För att där, om jag får paket skickade är det ju till Nallens och föralldel ibland går man dit och handlar något snask å sådär, annars är det ju inte särskilt välsorterad butik liksom så det blir ju mer att man går till ICA.” (Micke)

Samma anledning gäller Alexandra men hon köper aldrig något där, hon har en närbutik närmare sitt hus men paket kommer till Nallens och artikulerar det mer som ett nödvändigt ont:

”Där brukar jag gå bara för att hämta post, aldrig för att köpa någonting, att handla. Jag går förbi här. Jag hämtar min post, sen någon gång om jag går någonstans, jag går på höger sida mot Möllevången. Ja. Det är allt. Inte mer speciellt... här inne i torget brukar det komma många grupper och killar och dom samlar in där. Så det är lite, eh, jag gillar inte att stanna där, jag vet inte. Samlar många grupper och dom kollar runt och såhär, det är inte bekvämt, nej.” (Alexandra)

Här blir det tydligt att det som Alexandra tycker är obehagligt är just Hade och hans kompisgäng som uppehåller sej runt Nallens Livs. Att hon behöver ta sej till Nallen är att det blivit postombud som skedde en tid efter butiken fick nya ägare i början av 2010-talet. När jag är på promenad under en observation limmade personalen på Nallens upp en skylt med DHL. De har sakta men säkert utvecklats denna service de senaste åren vilket inte fanns tidigare och hanterar flera budfirmors distribution där. Mina egna paket dök tidigare upp i utkanten av bostadsområdet, under en tid på Möllevången men nu är det Nallens Livs dit alla mina paket kommer. Det har också blivit så att flera bekanta till mej som bor i andra områden behöver ta sej till Nallens Livs för att hämta post.

För Hade är Nallens Livs en utgångspunkt allt sedan den andra butiken stängde ner på Rasmusgatan. Men han berättar inte djupare kring sitt förhållande gentemot butiken. Annika beskriver det som en betydelsefull plats för henne i området:

”Nallens, va dom ju helt underbart där nere. Jag vet att när jag varit deprimerad har jag bara gått dit, dom är de enda jag har pratat med på långa perioder. För dom fyller en så viktig social funktion för många tror jag. Att det blir liksom det här gamla, man gick och handlade i handelsboden. Dom känner igen en och pratar med en och frågar hur det är med en och, ja, det blir något annat.” (Annikas)

Intervjupersonernas rörelsemönster och förhållande till bostadsområdet går igen här. När de kommer till Nallens livs synliggörs hur kroppar och intentioner riktas mot eller från varandra. Annika beskriver hur Nallens är en social arena för att mötas. Detta gäller även för Hade men där han mer befinner sej i närheten eller utanför Nallens. Alexandras besök blir korta för att sedan vända sej i en annan riktning dit hon vill ta sej och Micke vänder sej hellre mot en större butik men

hämtar sitt paket och går. Nallens Livs blir en punkt där kroppar korsas på ett annat sätt än på en gata. Det kan inträffa möten och skapar ett slags centrum som är intressant. Förutsättningen för att detta händer tycks vara postkontorens nedläggning som utmynnat i att Nallens blivit postombud. Alexandras besök hade uteblivit om inte deras paket kommit dit och eventuellt även Micke. Detta har skapat en gemensam referenspunkt i området som i övrigt saknar samhällsservice. Med tanke på att de turbulenta åren på Seved även handlade om indragen postutdelning är det just den servicen som blivit del för att skapa detta rum.

SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur boende på Södra Sofielund/Seved i Malmö orienterar sej – från sina hem och runt om i sitt bostadsområde. Detta har gjorts genom att undersöka rörelsemönster samt känslor och upplevelser för att ta fasta på gränser av materiell och mental karaktär. Analysen har gjorts genom Sara Ahmeds (2006) Queer fenomenologiska teori använts samt Deleuze och Guattaris (2015) teorier om spatialitet och territorialitet.

Studien utgår från fyra frågeställningar varav den första är: Vilka förutsättningar blir synliga i hur boende beträder gränsen mellan hem och bostadsområdet? Detta kan tolkas genom begreppet *ankomst*. Alexandra är den enda av intervjupersonerna som anlät till området utan att känna till det innan. Hon hade hört om det dåliga ryktet som påverkat henne i hur hon rör sej i området. Hon är den enda av intervjupersonerna som uttrycker framtidsplaner och vill studera till apotekare, det tillsammans med hennes riktning mot andra platser i staden kan ses som en *kroppslig horisont* och där bostadsområdet inte erbjuder det som hon strävar efter. Även Micke beträder området i stort avseende i form av riktning likt Alexandra men formulerar ingen strävan bort från området. Det område som han menar har ”skamfilat rykte” är åt fel håll från den riktning han tar men han har tidigare sökt sig dit för att bland annat besöka den öppna förskolan när hans barn var små. Det va för honom positivt med den heterogenitet bland besökarna som han tyckte skapade en mer tillåtande atmosfär. *Närheten* till det område han kallar Seved gör honom mer *bekvämt* att bo i villa. Samtidigt uppfattar han en segregation mellan villa- och lägenhetsområdet. Annika uttrycker att hon kommit ”hem” när hon bosatte sig i området. Hon rör sej runt om i området och beskriver medkänsla med utsatta i området, en position som hon känner igen sig i då hon flera år bott i lägenheter i andrahand. Hade är visserligen född i området och på så sätt inte själv valt att bosätta sej på platsen men det är hans hem och vill försvara området mot det dåliga rykte han uppfattar att media och myndigheter skapat. Hade beskriver hur hela området känns som ett hem, i hans lägenhet låser han inte dörren och i intervjun flyter frågor om hemmet över till att handla om området. Denna sammansmältning kan ses som att han har en förmåga att *bebo* platsen i större grad än de andra. Något som knyter an till den andra frågeställningen: På vilket sätt territorialiseras bostadsområdet? I det rörelsemönster som framkommer visar hur Annika och Hade beträder området *dimensionellt*, snarare än i *riktningar*. Deleuze och Guattari (2015:463ff) menar även att territorium skapas genom det expressiva. Annika som är engagerad i ett odlingsnätverk har skapar rabatter med blommor runt odlingen för att markera odlingens exklusivitet. Samtidigt bjuder hon in till denna form av gemenskap vilket även kan ses som ett sätt att öppna upp, att *släta ut rummet*. Det kollektiv Hade är del av *räfflar* rummet genom att instifta regler och ordning likt en *krigsmaskin*. Den typ av expressiv markering för att territorialisera platsen är mindre konkret i Hades fall. Jag vill mena att

det är hans kropp som blir det expressiva. Ahmed (2006:129) formulerar att rum kan få form av de kroppar som bebor platsen som även Göransson (2017:358) antyder med begreppet *kroppsrums*. Polisens återkommande försök att flytta och skada Hades kropp kan också ses utifrån en kamp om rummet, genom att avlägsna markeringen återfå territoriet. Alexandra beskriver hur hon känner obehag i området i en kombination av personer i grupp (särskilt unga män), polisens närvaro och kameraövervakning. Alla dessa kan ses som expressiva markeringar av territorium och där Hade ingår i den grupp av unga män som Alexandra undviker. Här framkommer även den känsla som Alexandra får kring de olika gränserna som knyter an till den tredje frågeställningen: vilka praktiker och känslor som skapas runt de olika uppfattade gränserna. Alexandra undviker att visa för mycket hud i området via sin klädsel, en regel som Hade artikulerar och som Alexandra snappat upp som gällande i området. Det kan definieras som ett *upprättningsverktyg* när Alexandra tar av sin jacka först när hon lämnat området. Hennes obehagskänsla är dock inte aktiverat i alla delar av området som hon menar är förvirrande. För Annika får hon en kroppslig känsla av orättvisa när hon beträder villaområdet och känner sig hemma i kvarteren i området med lägenheter där hon känner sig *bekvämt*. Dock kan hon ibland använda sig av namnet Sofielund som *upprättningsverktyg* för att undgå reaktioner med personer hon möter utanför området. För Micke finns gränser som mer handlar om vilka gemenskaper han utvecklar, däremot är han restriktiv gentemot hur hans barn navigerar i området. Hade uppfattar en gräns mellan området och staden där han inte känner sig välkommen, vilket kan förklara att det är viktigt för honom att behålla makt och kontroll i området.

De gemenskaper och knytpunkter som framträder i materialet och som anknyter till frågeställning fyra är Nallens Livs som alla intervjupersoner besöker. Hur de beträder eller vistas på denna plats följer den navigering och riktning som tidigare målats upp. Dock hamnar deras kroppar på samma plats och där möten kan inträffa som är intressant, denna plats utgör även en gemensam referenspunkt och skapar ett centrum i området. Det framträder även andra gemenskaper i området men som har en exkluderande karaktär. Micke vill utveckla gemenskapen mellan de som bor i villa genom att bjuda in till en fest så barnen kan lära känna varandra i området norröver Bragegatan. Annika som är aktiv inom odlingsnätverket bjuder in till att delta för de som bor i det område hon kallar Seved som utgörs av det sydöstra delen av området.

I studien synliggörs hur segregations riktning fortlöper där utstakade mönster följs i hur intervjupersonerna orienterar sig. Intentioner om att bryta dessa finns men som tycks komma av sig. Däremot framträder den dynamik som finns i området och olika sätt att bruka dessa som kan jämföras med Högdahls (2003) studie där hon beskriver kryphål och den förhandling som ständigt pågår kring gatan och staden.

Det som oftast förbryllas i samtal om Södra Sofielund/Seved är dess centrala läge i kombination med den problemartikulation som finns kring den som ses som två motsatser, då den sistnämnda oftast associeras till städernas ytterområden, förorten. I en större studie skulle det vara intressant att titta på dessa gränser i områden med blandad bebyggelse, framträder även där mindre gränser som skapar två delområden eller fler. Med bakgrund av att detta förespråkas inom stadsplanering och bostadspolitik hade det varit intressant att titta på hur de boende uppfattar, formar platsen och orienterar sig där.

Referenslista

Litteratur och tryckta källor

Ahmed, S. (2006). *Queer phenomenology: orientations, objects, others*. Duke University Press.

Ahmed, S. (2011). *Vithetens hegemoni*. Tankekraft förlag.

Bremer, Signe. (2011). Med kroppen in i berättarrummet – om närvaro och etik. I: Gunnemark, Kerstin (red.). *Etnografiska hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet*. Studentlitteratur.

Deleuze, G., & Guattari, F. (2015). *Tusen platåer: kapitalism och schizofreni*. (G. Holmbäck & S-O. Wallenstein, Övers.) Tankekraft Förlag. (Originalutgåvan publicerad 1980)

Fägerborg, E. (2011). Intervjuer. I Kaijser, L. & Öhlander, M. (Red.), *Etnologiskt fältarbete* (s. 85-112) Studentlitteratur.

Grundström, K. (2017). Polarisering i staden leder till nya planeringsfrågor. *Plan*, 72(2), 16-19.

Haraway, D.(1988). *Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective*. Feminist Studies, Inc.

Herbert, M. (2013). *Stadens skavsår: inhägnade flerbostadshus i den polariserade staden*. Malmö Högskola.

Högdahl, E. (2003). *Göra gata. Om gränser och kryphål på Möllevången och i Kapstaden*. Gidlunds förlag.

Göransson, M. (2012). *Materialiserade sexualiteter*. Makadam förlag.

Göransson, M. (2017). Posthumanistiska perspektiv. I Gunnarsson Payne, J., & Öhlander, M. (Red.), *Tillämpad kulturteori* (s. 345-362). Studentlitteratur.

Palmgren, A-C (2011). Autoetnografi – Att läsa andras kroppar. I: Gunnemark, Kerstin (red.). *Etnografiska hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet*. Studentlitteratur.

Ristilammi, P.-M. (1994). *Rosengård och den svarta poesin: en studie av modern annorlundahet*. Symposium.

Svensson, I. (2017). Queerteori. I Gunnarsson Payne, J., & Öhlander, M. (Red.), *Tillämpad kulturteori* (s. 319-343). Studentlitteratur.

Tjora, A. (2016). *Från nyfikenhet till systematisk kunskap*. Studentlitteratur.

Digitala källor

Salonen, T. (2012) *Befolkningsrörelser, försörjningsvillkor och bostadssegregation: en sociodynamisk analys av Malmö*. Kommission för ett socialt hållbart Malmö.
https://malmo.se/download/18.d8bc6b31373089f7d9800059627/Det+dolda+Malm%C3%B6_Tapio+Salonen_Malm%C3%B6kommissionen_final.pdf

Gunnefur, L. (2015) *Slutrapport Områdesprogram för ett socialt hållbart*. Malmö Stadskontoret, Välfärdsavdelningen, Malmö Stad. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjSp9fDiPX0AhUbrPEDHTApCfeQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.veiviseren.no%2F-%2Fmedia%2FVedlegg%2FGodeEksempler%2FMalmo-omraderet-tet-innsats%2FRrapportOmrdesprogrammet+Malm.ashx&usq=AOvVaw095JvtaDF2KgmHLty9JJSr>

Dahlberg, H., Kretschmer, H., Scotte, M., Kindblad, C, Jansson, A., Biller, M. (2006). *Sofielund: från Svinaryssland till mångkulturell stadsdel* (Uppsats, Malmö Högskola) Malin-Biblioteken i Malmö. https://www.malmo.stadsbibliotek.org/search~S7*swe/?searchtype=t&searcharg=Sofielund+fr%C3%A5n+Svinaryssland&searchscope=7&sortdropdown=-&SORT=D&extended=0&SUBMIT=S%C3%B6k&searchlimits=&searchorigarg=tSofielund+fr%7B234%7Dan+svinaryssland

Polismyndigheten. (12 december 2021). *Utsatta områden - polisens arbete*. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>

Svenska Dagbladet (7 mars 2012) <https://svd.se/inga-lokala-brevbarare-i-seved>

Sveriges television. (28 mars 2012) https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/20120328060027_reepalu_skyller_dagens_problem_i_malmo_pa_sahlin

Insamlat materialet

Intervjuer insamlade under fältarbetet i Södra Sofielund/Seved: Alexandra (25 oktober 2021), Annika (28 oktober 2021), Hade (21 oktober 2021), Micke (18 oktober 2021).

Autoetnografiskt material och observationer av författaren i oktober 2021.

Samtliga finns arkiverade på Folklivsarkivet i Lund.